

ክዲስ ዘመን

ዓርብ

82ኛ ዓመት ቁጥር 048 ጥቅምት 18 ቀን 2015 ዓ.ም ጥጋ 10:00

ብዕራችን ለኢትዮጵያ ህዳሴ ይተጋል!

ደርባ ሚድሮክ ሲሚንት
ኃ/የተ/የግል ማህበር

በልዩ የደርባ ሲሚንት መስመር 8688 ወይም
- 0111 26 26 27 - 0922 11 53 24/26
- 0111 26 26 28 - 0922 72 74 48/49
- 0111 26 26 29 - 0922 72 38 70
- 0111 26 26 30 - 0922 72 38 72
ፋክስ:- 0111 26 23 45 እና
0111 26 23 18

ይዘትን
ደረጃቸውን ጠብቀን የምናመርታቸውን ጥራት ያላቸው የሲሚንት ምርቶች ቤትዎ ወይም ፕሮጀክትዎ ደጃፍ ላይ ያለው ማረፊያ በደርባ ትራንስፖርት ኃ.የተ.የግ.ማ አማካይነት እናቀርባለን።
ነገን ዛሬ እንሥራ

በዞኑ ከ200 ሺህ ሄክታር በላይ የሰማ

የሰንዴ ሰብል እየተሰበሰበ ነው

- ስምንት መቶ ሺህ ኩንታል ለውጪ ገበያ ይቀርባል

ፍቃዱ ዳሪሳ

አዲስ አበባ:- በምሥራቅ ሸዋ ዞን ከሁለት መቶ ሺህ ሄክታር በላይ በሆነ መሬት ላይ የሰማ የሰንዴ ሰብል እየተሰበሰበ መሆኑንና ከዚህም 6 ነጥብ 7 ሚሊዮን ኩንታል ይሰበሰባል ተብሎ እንደሚጠበቅ ተገለጸ። ከሚሰበሰበው ምርት 800 ሺህ ኩንታል ለውጭ ገበያ እንደሚቀርብም አስታውቋል።

በዞኑ በበጋው የመስኖ ሰንዴ ልማትም ከሁለት መቶ

ሺህ ሄክታር በላይ መሬት እንደሚሰማ የተገለጸ ሲሆን የመጀመሪያው ዙር የበጋ ሰንዴ መስኖ ልማት በቦራ ወረዳ ተጀምሯል።

የዞኑ ዋና አስተዳደሪ አቶ አባቡ ዋቆ እንዳስታወቁት አርሶ አደሩ ቀደም ሲል በከረምት እርሻ ብቻ ተገድቦ የቆየ ሲሆን አሁን መንግሥት በጀመረው ከፍተኛ እንቅስቃሴ በርካታ አርሶ አደሮች ከመኸር እርሻ ባሻገር በበጋ ወቅት ወደ መስኖ ልማት እንዲገቡ እየተደረገ ነው።

ሀገራችን በምግብ እህል እራሷን እንድትችል እና

ከውጪ የምታስገባውን የሰንዴ መሰል ምርቶችን በማቆምና በመቀነስ በሀገር ውስጥ ምርት ከመተካት አልፎ ምርቶችንም ወደ ውጪ በመላክ የውጭ ምንዛሪ ለማስገኘት ጥረት እየተደረገ መሆኑን የጠቆሙት አቶ አባቡ፣ ዞኑም የበኩሉን ድርሻ እንደሚወጣም አስረድተዋል።

በመሆኑም አካባቢው ከአዋሽ፣ ከቆቃ እንዲሁም ከደምበል ሐይቆች በሚያገኘው ከፍተኛ የመስኖ ውሃ

በዞኑ ከ200 ሺህ ... ወደ 78 4 ዞራል

የኢትዮ-ጅቡቲ ሁለትዮሽ ግንኙነት እየተጠናከረ ይገኛል

• ሁለቱ ሀገራት የኤሌክትሪክ ሽያጭ ስምምነት ተፈራርመዋል

አብዱረዛቅ መሐመድ

አዲስ አበባ:- በርካታ ዓለም አቀፋዊና ቀጠናዊ ተግዳሮቶች ቢኖሩም ረጅም ዘመናትን ያስቆጠረው የኢትዮጵያና ጅቡቲ የሁለትዮሽ ግንኙነት ከምንጊዜውም የኢትዮ-ጅቡቲ ... ወደ 78 4 ዞራል

አሸባሪው ትሕነግ ትጥቅ ካልፈታ ከጦርነት አዙሪት ሲወጣ አይችልም

78 4

እየተገነቡ ያሉ ፕሮጀክቶች አዲስ አበባ የአፍሪካ መዲናና

ሦስተኛዋ የዲፕሎማሲ ከተማ መሆኗን የሚያረጋግጡ ናቸው

- የመገናኛ ብዙኃን ባለሙያዎች እየተገነቡ ያሉ ሜጋ ፕሮጀክቶችን ጎብኝተዋል

ሞገስ ተስፋ

አዲስ አበባ:- እየተገነቡ ያሉ ፕሮጀክቶች አዲስ አበባ የአፍሪካ መዲናና በዓለም ሦስተኛዋ የዲፕሎማሲ ከተማ መሆኗን የሚያረጋግጡና ምቹ ከተማ መሆኗን የሚያሳዩ መሆናቸው ተገለጸ። የመገናኛ ብዙኃን ባለሙያዎች በከተማ አስተዳደሩ እየተገነቡ ያሉ ሜጋ ፕሮጀክቶችን ጎብኝተዋል።

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የግንባታ ሂደታቸው እየተፋጠነ የሚገኙ ሜጋ ፕሮጀክቶች ያሉበትን ሁኔታ ከተለያዩ የመገናኛ ብዙኃን ለተውጣጡ ባለሙያዎች ትናንት አስገብኝተዋል።

በጉብኝቱ ወቅት የከተማ አስተዳደሩ የኮሙኒኬሽን ቢሮ ኃላፊ ጦይባ ሎና እንደገለጹት፣ እየተገነቡ ያሉ፣ ግንባታቸው የተጠናቀቁና በግንባታ ላይ ያሉ ፕሮጀክቶች

እየተገነቡ ያሉ ... ወደ 78 4 ዞራል

አዳማ ቆርቆሮ ፋብሪካ
ADAMA STEEL FACTORY

ሚስጣር ከ3 ቁጥር 15 ቁጥር

የበረንዶ ግብይት ግብይት ግብይት ግብይት ግብይት

0940 505050/0940 606060/0940 909090/0940 808080/0920 656565

500 ለሚጠጉ የበጎ ፈቃድ አገልጋይ ወጣቶች የማይቃወሙ ሥልጠና ተሰጠ

78 3

በክልሉ ከመኸር እርሻ ከ143 ሚሊዮን ኩንታል በላይ ምርት ይጠበቃል

በጋዜጣው ሪፖርተር

አዲስ አበባ፡- በአማራ ክልል በመኸር ወቅት ከሰማው 4 ነጥብ 8 ሚሊዮን ሄክታር መሬት ከ143 ሚሊዮን ኩንታል በላይ ምርት እንደሚጠበቅ የክልሉ ርዕሰ መስተዳድር ዶክተር ይልቃል ከፋላ ገለጹ።

ርዕሰ መስተዳድሩ ዶክተር ይልቃል ከፋላ በኩታ ገጠም የለማ የጤፍ ሰብልን በጎበኙበት ወቅት እንዳሉት፣ የመኸሩ ሰብል በሁሉም የክልሉ አካባቢዎች በጥሩ ሁኔታ ላይ ይገኛል። በተለይም ስንዴ፣ በቆሎ፣ ጤፍ፣ አኩሪ አተርና ሌሎች 12 የሰብል አይነቶችን በኩታ ገጠም ማልማት ተችሏል። በዚህም ክልሉ በመኸር ወቅት ከሰማው 4 ነጥብ 8 ሚሊዮን ሄክታር መሬት ከ143 ሚሊዮን ኩንታል በላይ ምርት ይጠበቃል።

ምርታማነትን ለማሳደግም አርሶ አደሩ አዳዲስ የግብርና ቴክኖሎጂዎችንና አሠራሮችን እንዲተገብር የተጠናከረ የባለሙያና የአመራር ድጋፍ መስጠቱም ርዕሰ መስተዳድሩ አስታውሰዋል።

የክልሉ ግብርና ቢሮ ኃላፊ ዶክተር ኃይለማርያም ከፍያለው በበኩላቸው “በክልሉ ምርትና ምርታማነትን ለማሳደግ ሰፊ ሥራ ተሠርቷል” ብለዋል።

“አርሶ አደሩ የግብርና ቴክኖሎጂን እንዲጠቀም ከማድረግ ባለፈ በቂ ግብዓት እንዲቀርብ በመደረጉ የመኸር ሰብል ቁመና የታሰበውን ምርት ማግኘት

በሚያስችል ደረጃ ላይ ይገኛል” ብለዋል።

በመኸር ወቅቱ የተለያዩ ሰብሎችን በ1 ነጥብ 7 ሚሊዮን ሄክታር መሬት ላይ በኩታ ገጠም ማልማት የተቻለ ሲሆን ይህም ምርታማነትን ለማሳደግ የነላ ሚና አለው።

በኩታ ገጠም ከሰማው መሬት ከ64 ሚሊዮን ኩንታል በላይ ምርት ይገኛል ተብሎ እንደሚጠበቅም ኃላፊው አስታውቀዋል። በርዕሰ መስተዳድሩ የተመራ የከፍተኛ አመራር ቡድን ትናንት በምስራቅ ጎጃም ዞን ሸበል በረንታ ወረዳ በኩታ ገጠም የለማ የጤፍ ሰብልን ጎብኝቷል።

በክልሉ በ2015፡- ከ7 ነጥብ 5 ሚሊዮን በላይ ተማሪዎች የምገባ ተጠቃሚ ሆኑ - የ22 ሺህ አረጋውያንና አቅመ ደካሞች ቤት ታድሷል

በጋዜጣው ሪፖርተር

አዲስ አበባ፡- በአሮሚያ ክልል በ2015 ከ7 ነጥብ 5 ሚሊዮን በላይ ተማሪዎች የትምህርት ቤት ምገባ ተጠቃሚ ማድረግ መቻሉን ተገለጸ። በመጀመሪያው ሩብ ዓመት የ22 ሺህ የአረጋውያንና አቅመ ደካማ እናቶች ቤት ማደስ መቻሉም ተጠቁሟል።

በምክትል ፕሬዚዳንት ማዕረግ የአሮሚያ ክልል የማኅበራዊ ክልተኛ አስተባባሪ አቶ አብዱልሐኒም ሙሉ እንደገለጹት፣ በአሮሚያ ክልል የትምህርት ጥራትን ለማስጠበቅ ዘርፈ ብዙ ተግባራት ተከናውነዋል። በመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የትምህርት ቤት ምገባ ተጀምሯል። በዚህም በአሮሚያ ክልል ከ7 ነጥብ 5 ሚሊዮን በላይ ተማሪዎች የትምህርት ቤት ምገባ ተጠቃሚ ማድረግ ተችሏል።

በተመሳሳይ በመጀመሪያው ሩብ ዓመት 6 ሺህ 400 የቅድመ መደበኛ ትምህርት ቤቶች ግንባታ በሕዝብ ተሳትፎ መጀመራቸውን ገልጸው፣ ከዚህ ውስጥ 2 ሺህ 441 የሚሆኑት መጠናቀቃቸውን ተናግረዋል።

በቅርቡ በክልሉ 300 ሺህ የሚጠጉ ተማሪዎች የ12ኛ ክፍል ብሔራዊ ፈተና መውሰዳቸውን ያስታውሱት

አቶ አብዱልሐኒም፣ ለተማሪዎች በቂ ትራንስፖርት በመመደብና ተገቢውን ወጪ በመሸፈን ወደሚፈተኑበት ዩኒቨርሲቲ ማድረስ መቻሉን ተልቅ ስኬት ነበር ብለዋል።

በዚህም ለትምህርት ጥራት የተሰጠው ትኩረት ከፍተኛ መሆኑን ጠቅሰው፣ በቀጣይነትም የተሻለ ተግባራት ለማከናወን አቅጣጫ ተቀምጧል ነው ያሉት።

በተመሳሳይም በአሮሚያ ክልል ባለፉት ሶስት ወራት በተከናወነ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት 22 ሺህ የአረጋውያንና አቅመ ደካማ ቤቶች ማደስ መቻሉ ተናግረዋል። በሩብ ዓመቱ በበጎ ፈቃድ ወይም በዜግነት አገልግሎት የሕዝቡን ኑሮ የሚያሻሽሉ ሥራዎች ተሠርተዋል። በማኅበራዊ ክልተኛ በበጎ ፈቃድ አገልግሎት በትምህርት፣ በጤናና የዋጋ ንረትን በማረጋጋት ረገድ የተሻለ ሥራ መሠራቱን አንስተዋል።

በዚህም በመጀመሪያው ሩብ ዓመት 22 ሺህ የአረጋውያንና አቅመ ደካማ እናቶች ቤት ማደስ ተችሏል ያሉት አቶ አብዱልሐኒም፣ በዚህም ከክልሉ ጀምሮ በየደረጃው ያሉ የወጣቶች ሴቶች አደረጃጀት ተሳትፎውን ብለዋል።

በተጨማሪ የክልሉ ባለሀብቶች፣ ተቋማትና ድርጅቶች ማኅበራዊ ኃላፊነታቸውን በአግባቡ የተወጡበት ወቅት

ነበር ነው ያሉት።

በጤና ተቋማት የሚሰጡ አገልግሎቶችን ጥራት ለማስጠበቅ፣ የመድኃኒት አቅርቦትና ስርጭት ማክቆሻችን ለመቅረፍ የሕዝብ መድኃኒት ቤቶችና ሞዴል መድኃኒት ቤቶችን የማደራጀት ሥራ በመጀመሪያው ሩብ ዓመት መሠራቱንም ተናግረዋል።

በመደበኛ ፍርድ ቤቶች ያሉትን የሥራ ጫናዎች ለመቀነስና ፈጣን የፍትሕ አገልግሎት ተደራሽ ለማድረግ ባህላዊ ፍርድ ቤቶችን እስከ ቀበሌ ድረስ የማደራጀት ሥራ ውጤታማ እየሆነ መምጣቱንም አስታውሰዋል።

በተመሳሳይ የአሮሚያ ሕዝብ የመረዳዳት ባህል ተቋማዊ ለማድረግ ‘ቡሳ ነፍፋ’ ተቋም እስከ ወረዳ ድረስ በመጀመሪያው ሩብ ዓመት ማደራጀት እንደተቻለም ተናግረዋል።

አቶ አብዱልሐኒም በክልሉ ሌብነትና የጥቅም ጥገኝነትና ጠንካራ ተጠያቂነት ያለመኖር ቁልፍ ችግሮች መሆናቸውን ገልጸው፣ ችግሮቹን ለመቅረፍም የአገልግሎት አሰጣጡን በቴክኖሎጂ በመምራት ‘ዲጂታላይዜሽን’ ማድረግ ላይ በትኩረት እንዲሠራ ጠቁመዋል። በተጨማሪም ሕዝቡ የነቃ ተሳትፎ በማድረግ የድርሻውን መወጣት አለበት ማለታቸውን አይዘግቧል።

ኢንጂነር ሃብታሙ ኢተፋ

የንጹሕ መጠጥ ውሃ ሽፋንን 69 በመቶ ለማድረስ እየተሠራ ነው

ውብሽት ሰንደቅ

አዲስ አበባ፡- ሀገራዊ የንጹህ መጠጥ ውሃ ሽፋንን 69 በመቶ ለማድረስ እየተሠራ መሆኑን የውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር አስታወቀ።

የውሃና ኢነርጂ ሚኒስቴር ሚኒስትር ዶክተር ኢንጂነር ሃብታሙ ኢተፋ ለኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት እንደገለጹት፣ በኢትዮጵያ የንጹህ መጠጥ ውሃ ሀገራዊ ሽፋንን አሁን ካለበት 62 ነጥብ 47 በመቶ ወደ 69 በመቶ ለማድረስ እየተሠራ ነው።

እንደ ሚኒስትሩ ገለጻ፣ 2014 በጀት ዓመት በበርካታ አካባቢዎች ብዙ የንጹሕ መጠጥ ውሃ ፕሮጀክቶች በጦርነቱ ምክንያት መንቀሳቀስ ሳይችሉ የቆዩበት ዓመት ነው። በተለይ የሰሜኑ ጦርነት መኖር የፕሮጀክቶች አለመቀጠል ብቻ ሳይሆን በማስፈጸም አቅም ደረጃ እንዲቀንስ እና የገንዘብ አጥረትም እንዲከሰት አድርጓል። ስለዚህ ፕሮጀክቶች በታሰበላቸው ጊዜ ለማጠናቀቅ ፈታኝ ሁኔታዎችን የሚፈጥር ሆኖ ነበር ብለዋል።

ሆኖም በጀት ዓመቱ እነዚህ ችግሮች ለመቁቁም በተደረገው ጥረት ሚኒስቴሩ የሚሠራቸው እና ከክልሎች ጋር በጋራ በሚያከናውናቸው ፕሮጀክቶች ላይ ስኬታማ ሥራዎች መከናወናቸውን ገልጸዋል።

ንጹሕ የመጠጥ ውሃ ሽፋን በ2012 ዓ.ም ከ55 ነጥብ 7 ያልዘለለ ሽፋን እንደነበረው ያነሱት ሚኒስትሩ በ2013 ደግሞ ይህ የውሃ ሽፋን ወደ 58 ከፍ ብሎ እንደነበር ተናግረዋል።

ይህንን የሽፋን መጠን በ2014 በጀት ዓመት ወደ 62 ነጥብ 47 ማድረስ እንደተቻለ በመግለጽ በ2015 በጀት ዓመት ይህን ቁጥር 69 በመቶ ለማድረስ ይሠራል ብለዋል።

በ2014 በጀት ዓመት በሀገር አቀፍ ደረጃ የመጠጥ ውሃ ሽፋን 62 ነጥብ 47 ለማድረስ የተቻለው በግጭቱ ውስጥ ያሉ አካባቢዎች ጭምር ተደምረው የመጣ ውጤት መሆኑን ያስገነዝቡት ሚኒስትሩ፣ 62 ነጥብ 47 ድርሷል የሚባለው የውሃ ሽፋን የተመረተው የውሃ መጠንና የነዋሪው ሕዝብ መጠን በማስለት እንደሆነ አብራርተዋል።

በውሃው ዘርፍ መንገድ ላይ ብክነቶች እና ሕገ ወጥ የውሃ አጠቃቀሞችና አያያዥ መኖራቸውን የገለጹት ሚኒስትሩ፣ ሆኖም እነዚህ ተግዳሮቶች ባሉበት ሁኔታ በገጠር አካባቢዎች በሰው ከአንድ ኪሎ ሜትር ርቀት በታች በሆነ ቦታ ውስጥ በአንድ ቀን 25 ሊትር ማግኘት እንዲቻል ሁኔታዎች ተመቻቸዋል ብለዋል።

በከተማ ደረጃ ደግሞ እንደየከተሞቹ ሁኔታ ከ40 እስከ 100 ሊትር በአንድ ቀን ለአንድ ሰው ከአንድ ኪሎ ሜትር ርቀት በታች ማዳረስ ተችሏል ሲሉ ተናግረዋል።

አሁን በሀገሪቱ ያለው የውሃ ሽፋን ለኢትዮጵያ እንደ ታዳጊ ሀገር ተገቢ ደረጃ ላይ መድረሷን የሚያመለክት ነው ያሉት ሚኒስትሩ፣ ይህ ማለት ግን ሁሉም ኢትዮጵያዊ የንጹሕ መጠጥ ውሃ ተጠቃሚ ሊሆን ችሏል ማለት አይደለም ብለዋል።

የውሃ ምርት ከሕዝብ ቁጥር ጋር በንፅፅር የሚሠራው በአማካይ ስለሆነ በአንዳንድ አካባቢዎች ያለው መጠን ከሌሎች ሊለይ የሚችልበት አጋጣሚ እንደሚኖርም አክለው ገልጸዋል።

500 ሰሚጠጉ የበጎ ፈቃድ አገልጋይ ወጣቶች የማነቃቂያ ሥልጠና ተሰጠ

ውብሽት ሰንደቅ

አዲስ አበባ፡- የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት ከአጋር አካላት ጋር በመተባበር በመልካም ስብዕና ግንባታ፣ በበጎ አድራጎች አስተሳሰብና ተግባር ላይ ለ478 የአዲስ አበባ ወጣቶች ያዘጋጀው የማነቃቂያ ሥልጠና በትናንትናው ዕለት ተሰጥቷል።

በሥልጠናው መከፈቻ ላይ ገግግር ያደረጉት የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት ዋና ሥራ አስፈጻሚ አቶ ጌትነት ታደሰ፣ "በሥልጠናው ላይ የተገኙ ወጣቶችን እናንተ ቀና ልብ ኖሯችሁ በማገልገል ተግባር ውስጥ ስለገባችሁ ስለኢትዮጵያ ቁርጠኝነታችሁን በተግባር አሳይታችኋል" ሲሉ የወጣቶችን የበጎ ፈቃድ ተግባር በመጥቀስ አመሰግኗል።

ኢትዮጵያ በታሪኳ ወራሪ ጠላቶቿን እንጂ ድህነቷን ሙሉ በሙሉ አላሸነፈችም ያሉት አቶ ጌትነት፣ ድህነቷን በመርታት አሸናፊ ሆና ልትወጣ የምትችለው በወጣቶቿ የተባበረ ከንድ ነው። ይህ ትውልድ ደግሞ የዳግም አድዋ ትውልድ በመሆኑ ሀገሩን ወደ አሸናፊነት ከፍ ያደርጋል ሲሉ ገልጸዋል።

የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት እንደ ተቋም ትልልቅ ሀገራዊ ኃላፊነቶችን እየተወጣ መሆኑን የገለጹት ዋና ሥራ አስፈጻሚው፣ ስለ ኢትዮጵያ በሚባለው መድረኩ ኢትዮጵያ እያሸነፈች የምትሻገር ሀገር መሆኗን፣ መነጋገር እና መግባባት የምንችል ሕዝቦች መሆናችንን በ12 ከተሞች በማካሄድ አሳይቷል ሲሉ ተናግረዋል።

የኢትዮጵያ የዕድገት መሠረቶች ወጣቶች

መሆናቸውን ጠቁመው የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት ማኅበራዊ ኃላፊነቱን ለመወጣት ለነገ ሀገር ተረካቢ ባለ ቅን ልብ ወጣቶች የማነቃቂያ ሥልጠና ማዘጋጀቱን ወደፊትም እንደሚቀጥል አብራርተዋል።

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ወጣቶችና ስፖርት ቢሮ ኃላፊ አቶ አብርሃም ታደሰ በበኩላቸው፣ በከተማዋ ከ1 ነጥብ 5 ሚሊዮን በላይ ወጣቶች በበጎ ፈቃድ ሥራ ላይ ተሠማርተው መቆየታቸውን ጠቁመው አዲስ አበባ የበጎ ፈቃድ ወጣቶች ከተማ ሆናለች ብለዋል።

በተለያዩ ዘርፎች የወጣቶች ተሳትፎ አይተኬ መሆኑን አቶ አብርሃም ጠቅሰው፣ ካለ ወጣቶች ተሳትፎ የምትገነባ ሀገር የትም ልትደርስ ስለማትችል ወጣቶች

የበጎ ፈቃድ አገልግሎቶች ተሳትፏቸው ሊያድግ እንደሚገባ አሳስበዋል።

የማነቃቂያ ሥልጠናው የበጎ ፈቃድ ተግባራቸውን በመልካም ሥነ ምግባር ታጅቦው እንዲያከናውኑ የሚያግዝ መሆኑን አብራርተዋል።

የከተቤ ትምህርት ዩኒቨርሲቲ ፕሬዚዳንት ዶክተር ብርሃኑሙን ገብረመስቀል ጠና በበኩላቸው፣ የበጎ ፈቃድ አገልግሎት መስጠት በጎ ፈቃድ ሥራው ከሚያስገኘው ጥቅም ባሻገር የሚተጋገዝ፣ የሚረዳዳና ባለ መልካም ስብዕና ትውልድ ለመገንባት የሚጠቅም መሆኑን ጠቁመዋል።

በአሁኑ ወቅት በተለይም በአዲስ አበባ በበጎ

ፈቃድና በሌሎች ዐውዶች ያለው የወጣቶች ተሳትፎ የሚደነቅ መሆኑን ያነሱት ፕሬዚዳንቱ፣ የአዲስ አበባ ወጣቶች የተሻለች ኢትዮጵያን ለመገንባት ምሳሌዎች ናችሁ ሲሉ አምግሰዋል።

መሰል የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ሰጪ ወጣቶችን የሚያበረታቱ እና የሚያነቃቁ መድረኮች መቀጠል ይኖርባቸዋል፤ ከተቤ የትምህርት ዩኒቨርሲቲም ድጋፍ ማድረጉን ይቀጥላል ሲሉ ተናግረዋል።

የኢትዮጵያ ፕሬስ ድርጅት ከመደበኛ ሥራው ጎን ለጎን ማኅበራዊ ኃላፊነቱን ለመወጣት ሥልጠናውን ያዘጋጀ ሲሆን፣ የሥልጠናው ዓላማ የበጎ አድራጎት ሥራ በቅስቀሳ እና በተለያዩ መንገዶች የሚከናወን ሳይሆን ወጣቶች በራሳቸው ተነሳሽነት ወደ በጎ አድራጎት ሥራ እንዲሠማሩ ማስቻል ነው ተብሏል።

የአዲስ አበባ አስተዳደር ወጣቶችና ስፖርት ቢሮ፣ የከተቤ ትምህርት ዩኒቨርሲቲ እና ኮከባ ቤጌሬጅስ አፍሪካ ኢትዮጵያ ከኢ.ፕ.ድ.ጋር በመተባበር ሥልጠናውን እንዲሳካ አድርገዋል።

ኢትዮ ቴሌኮም የቴሌ ክሳውድ አገልግሎትን በይፋ አስጀመረ

ጌትነት ተስፋማርያም

አዲስ አበባ፡- ኢትዮ ቴሌኮም የደንበኞቿን የቢዝነስ ሥራዎች ለማዘመን የሚረዳውን የቴሌ ክሳውድ (Tele cloud-iaaS, PaaS & SaaS) አገልግሎት ትናንትና በሳይንስ ሙዚየም በይፋ አስጀመረ። የኢትዮ ቴሌኮም የክሳውድ አገልግሎት ደህንነቱ የተጠበቀ ከመሆኑ ባሻገር የተቋማትን ወጪና ጊዜ በመቆጠብ ረገድ ተመራጭ መሆኑን ኢትዮ ቴሌኮም አስታውቋል።

የኢትዮ ቴሌኮም ዋና ሥራ አስፈጻሚ ፍሬድሪክ ደብረ-ገብረ-ገብረ ለቴሌ ክሳውድ አገልግሎትን በመጠቀም ተቋማት ለቴክኖሎጂ መረጣ፤ ለመሠረተ ልማት ግንባታ፣ ስልጠናና ጥገና የሚወስደውን ጊዜ እንዲሁም የውጪ ምንጭ ክፍያ ማስቀረት ይችላሉ።

ተቋማት የቢዝነስ እንቅስቃሴያቸውና የአገልግሎት ጥራታቸውን በማሳደግ ላይ ብቻ እንዲያተኩሩ በማድረግ ተወዳዳሪነትና ምርታማነት እንዲጨምር ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል ብለዋል።

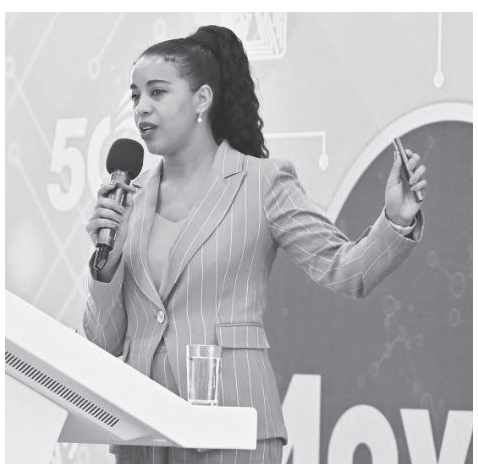
በተጨማሪ ቴሌ ክሳውድ አገልግሎት ፍላጎትን ተከትሎ ሊስፋፋ የሚችል የሃብት አጠቃቀም ተግባራዊ የሆነበት ሥርዓት በመሆኑ ተቋማት እንደአገልግሎታቸው ስፋትና መጠን አሠራራቸውን እየሳደጉ እንዲሄዱ ይረዳል ሲሉ ተናግረዋል።

ፍሬድሪክ ደብረ-ገብረ-ገብረ እንዳስታወቁት፣ ኢትዮ ቴሌኮም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ የመጣውን የግልና የመንግሥት ተቋማት ከፍተኛ የመረጃ ክምችትና አጠቃቀም እንዲሁም ተዛማጅ የዳታ ማዕከል አገልግሎት ፍላጎት መሠረት አድርጎ ቴሌ ክሳውድን አስጀምሯል።

የቴሌ የክሳውድ አገልግሎቶቹን በሦስት አማራጭ ያቀረበ መሆኑን የገለጹት ዋና ሥራ አስፈጻሚዎች፣ ሦስቱንም አማራጮች መጠቀም የሚቻልበት አሠራር እንዳለ ጠቁመዋል።

በመጀመሪያ ደረጃ በቴክኖሎጂው አማካኝነት ተቋማት የራሳቸው የመረጃ ማዕከል መገንባት ሳይስፈልጋቸው ካሉበት ሆነው ደህንነታቸው በተጠበቁ የመረጃ ማዕከላት መረጃዎቻቸውን ማከማቸት፣ መቆጠር ብሎም የአራሳቸውን አገልግሎት መስጠት እንደሚችሉ ገልጸዋል።

በሁለተኛ ደረጃ የሶፍትዌር አልማዎች ካሉበት ሆነው ላለበጥታቸው ሶፍትዌሮች የተሟላ የዳታቤዝ ማኔጅመንት

ፍሬድሪክ ደብረ-ገብረ-ገብረ ሲስተም መጠቀም እንደሚያስችላቸው ጠቁመዋል።

በሰብተኛ ደረጃ ደንበኞች የተለያዩ በውጭ ምንጭ ክፍያ በመክፈል ያገኛቸው የነበሩ ሶፍትዌሮችን ከቴሌ ክሳውድ በተመጣጣኝ ክፍያ በብር በማግኘት መጠቀም እንደሚችሉ አስረድተዋል።

በተለይም ደንበኞች በቢሯቸው የጽሑፍ ሌሎች የቢሮ አገልግሎቶች የሚያከናውኑበት የአዲስ መተግበሪያ መዘጋጀቱን ጠቁመው፣ ለቪ.ዲ.ዮ ምስሎቻቸው ማስተዳደሪያና ዳታ ቋት አገልግሎትም ያገኛሉ። በሌላ በኩል የርቀት ትምህርት በዘመናዊ መልኩ ለማቅረብ የሚረዳ አገልግሎትንም መያዙንም ገልጸዋል።

ቴሌ ክሳውድ ለ24 ሰዓት አገልግሎት የሚሰጥ መሆኑን የተናገሩት ዋና ሥራ አስፈጻሚዎች፣ አስፈላጊው የቴክኒክ ድጋፍ ሲያስፈልግም ብቁ ባለሙያዎች ደንበኞችን ለማገልገል ዝግጁ ሆነው እንደሚጠብቁ ገልጸዋል።

ኢትዮ ቴሌኮም የሦስት ዓመት መሪ የዕድገት ስትራቴጂው አዘጋጅቶ የደንበኞቹን የዕለት ተዕለት የቢዝነስ እንቅስቃሴ ለማዘመን መወጠኑን ያስታውሱት ፍሬድሪክ ደብረ-ገብረ-ገብረ፣ የቴሌ ክሳውድ አገልግሎትም የዚሁ ዕቅድ አካል እንደሆነ ጠቁመዋል።

ቴሌ ክሳውድን መጠቀም የሚች ደንበኞቻችን cloud.ethiotelecom.et ድረ ገጽን ተጠቅመው አገልግሎቱን ማግኘት እንደሚችሉና ክፍያቸውንም በቴሌብር አማካኝነት መፈጸም እንደሚችሉ ኢትዮ ቴሌኮም አስታውቋል።

ኢትዮጵያን የዓለም አቀፍ አቀፍ አቀፍ ስማድረግ እየተሠራ ነው

ዳግማዊት ገርማ

አዲስ አበባ፡- ኢትዮጵያን የዓለም አቀፍ ዐውድ ርዕዮችና ጉባኤዎች መዳረሻ ለማድረግ እየሠራ መሆኑን የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ተራገዝ ሚኒስቴር አስታወቀ። ከጥቅምት 17 እስከ 19 ቀን 2015 ዓ.ም የሚቆይ ዘፍው የዶሮ ኤክስፖርት ሰባተኛው የአንስሳት ሀብት ዐውድ ርዕይና ጉባኤ በአዲስ አበባ ከተማ ተከናወኗል።

በዐውድ ርዕይ መከፈቻ ላይ የተገኙት በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የተራገዝ የግብይትና ፕሮሞሽን ዘርፍ ሚኒስትር ዴኤታ ወይዘሮ ሰላማዊት ዳዊት እንደገለጹት፣ ሚኒስቴሩ በኢትዮጵያ ኮንቬንሽን ቢሮ አማካኝነት እና ሀገር አቀፍ ዐውድ ርዕዮች እና ጉባኤዎች መዳረሻ ለማድረግ በርካታ ሥራዎች እየተሠሩ ይገኛሉ።

እንደ ሚኒስትር ዴኤታዋ ገለፃ፣ ሰባተኛው የአንስሳት ሀብት ዐውድ ርዕይና ዘፍው የዶሮ ኤክስፖርት ሰባተኛው ምርት እና ተያያዥ ዘርፎች የገበያ ትስስርን፣ የቴክኖሎጂ ትውውቅን እና የዕውቀት ሽግግርን በማዘመን ደረጃ ጉልህ አስተዋፅዖ አለው።

ዐውድ ርዕዮች እና ጉባኤዎች ለዘመናት ለትውልድ የፈጠራ ችሎታ መድረክ፣ ለንግድ ማኅበረሰብ የትስስር መናኸሪያ እና የቴክኖሎጂ ውጤቶች ማስተዋወቂያ መድረክ በመሆን አገልግለዋል ያሉት ሚኒስትር ዴኤታዎች፣ ከመቼውም ጊዜ በላይ ለኢኮኖሚ እና ለማኅበራዊ ዘርፎች መስፋፋት እና ልማት የሚያበረክቱት አስተዋፅዖ በጎላበት ዘመን እንገኛለንም ነው ያሉት።

በርካታ ኮንፈረንሶች፣ የንግድ ባዘሮች እና ዐውድ ርዕዮች በመስተናገድ ላይ እንደሚገኙ ያመለክቱት ሚኒስትር ዴኤታዎች ኢትዮ ፖሊቴሪ ኤክስፖርት ሀገራችንንም ሆነ ከተማችንን የበለጠ ለማስተዋወቅ በተለያዩ ዘርፎች ያሉንን እምቅ ሀብቶችን ከዓለም አቀፍ የንግድ ማኅበረሰብ ጋር ለማስተሳሰር እና የቴክኖሎጂን ሽግግር ለማሳለጥ ጉልህ ሚና እንዳለው ይታመናል ብለዋል።

ሁነቱን የሚያስተባብረው የፕራና ኢቮንትስ ማኔጅንግ ዳይሬክተር አቶ ነብዩ ለማ በበኩላቸው እንደገለጹት፣ በዐውድ ርዕይ ላይ ከ10 ሀገራት ማለትም

ወይዘሮ ሰላማዊት ዳዊት

ከኢትዮጵያ፣ ከፈረንሳይ፣ ከጀርመን፣ ከጎንጋሪ፣ ከሕንድ፣ ከኬንያ፣ ከኔዘርላንድስ፣ ከስኮትላንድ፣ ከቱርክ እና ከአሜሪካ የተውጣጡ ከ70 በላይ ከ-ባንዶዎች ተሳታፊ ናቸው።

በኤክስፖርት የዶሮና ወተት አሴት ሰንሰለትን ለመለወጥ ከፍተኛ የፖሊሲ ውይይት እና ስልጠና ይሰጣል፤ ያሉት አቶ ነብዩ፣ ኤክስፖርት የግብርናን ምርታማነት በማሻሻል የምግብ ዋስትናን ለማረጋገጥ የሚያስችል መሆኑንም ጠቁመዋል።

ዘፍው የዶሮ ኤክስፖርት እና ገፍው የአንስሳት ሀብት ዐውድ ርዕይ በወተት፣ በዶሮ እና የሥጋ አሴት ትስስር በመፍጠር፣ አዳዲስ ቴክኖሎጂዎች በማስተዋወቅ፣ የአውቀት ሽግግርን በማምጣት የኢንቨስትመንት ዕድሎችን ያስተዋውቃልም ነው የተባለው።

ይህ የንግድ ትርኢት በመንግሥት በኩል በግብርና ሚኒስቴር በኩል የሚደገፍ ሲሆን፣ በኢትዮጵያ የኔዘርላንድስ የልማት ድርጅት፣ የኢትዮጵያ አንስሳት ልማት ማኅበር፣ እንዲሁም የኢትዮጵያ ዶሮ አርቢዎችና አቀናባባሪዎች ማኅበር የሁነቱ የሀገር ውስጥ አጋር መሆናቸውም ተመልክቷል።

ፕራና ኢቮንትስ በኢትዮጵያ ውስጥ ዘርፈ ብዙ የንግድ ትርኢት እና የቢዝነስ ኩነቶች በማዘጋጀት እና በማማከር ሥራ ላይ የተሠማራ እና ዘርፉን በአውቀት በቴክኖሎጂ እና በግብዓቶች ለመደገፍ ዓላማ አድርጎ የተቋቋመ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማኅበር ነው።

አቶ ኃይለ ገብረሚካኤል

አሸባሪው ትሕነግ ትጥቅ ካልፈታ ከጦርነት አድርጎ ሲወጣ አይቻልም

መጻፍ ገ/ሄር

አዲስ አበባ፡- አሸባሪው ትሕነግ ትጥቅ ካልፈታ በሰተቀር በሰላማዊ መንገድ ወደ ሰላም ሊመለስ የሚችል ቡድን አለመሆኑን የብልጽግና ፓርቲ የትግራይ ቅርንጫፍ አመራር ገለጹ።

በአራዳ ክፍለ ከተማ ወረዳ ሁለት የከትትልና ቁጥጥር ምክር ቤት ኃላፊና የብልጽግና ትግራይ ቅርንጫፍ አመራር አቶ ኃይለ ገብረሚካኤል በተለይ ለኢ.ፕ.ድ እንደገለጹት፤ አሸባሪው ትሕነግ ሰላም የማይገባውና ሁል ጊዜ በጦርነት መኖር የሚፈልግ የጥፋት ቡድን ነው።

ቡድኑ ከሰላም ይልቅ በጦር አፈመገብ የሚያምን በመሆኑ ይህንን የሚተማመንበትን የጦር አፈመገብ ከእጁ ካልተነጠቀ ሰላም አይሰጥም ያሉት አቶ ኃይለ፤ ቡድኑ በተደጋጋሚ ጦርነት መከፈቱም ማሳያ ነው ብለዋል።

አቶ ኃይለ እንደተናገሩት፤ በትግራይ ክልል ሰላም እንዲሰፍን ከተፈለገ አሸባሪው ትሕነግ ትጥቅን ፈቶ ለፈጸመው ወንጀል ይቅርታ ሊጠይቅ ይገባል፤ ለሠራው ወንጀልም ተጠያቂ መሆን አለበት። አለበለዘያ ግን ሰላም ሊሰጥ አይችልም።

እንደ አቶ ኃይለ ገለጹ፤ አሸባሪው ትሕነግ እንደ መንግሥት መሣሪያ ይዞ ለሰላም ንግግር መቀመጥ የለበትም፤ ምክንያቱም ወንጀል የፈፀመ ቡድን እንጂ መንግሥት አይደለም።

በተለይ በትግራይ ሕዝብ ከባድ ወንጀል ፈጽሟል። በዚህም ብዙ ንብረት እና የሰው ሕይወት ጠፍቷል። በመሆኑም ቡድኑ በዘር ማጥፋት ወንጀልም ተጠያቂ ሊሆን ይገባል።

በሌላ በኩል መንግሥት በትግራይ የሚገኙ የመሠረተ ልማቶችን መልሶ ወደመጠገን መግባቱ ለትግራይ ሕዝብ ትልቅ ተስፋ ነው፤ ሕዝቡ ሰላም፣ ልማት፣ ዲሞክራሲና ፍትሕ እንዲሰፍን ያግዛል ሲሉ ተናግረዋል።

አሸባሪው ትሕነግ የትግራይ ሕዝብ ችግር ብቻ ሳይሆን የመላዋ ኢትዮጵያ ስጋት ነው ያሉት አቶ ኃይለ፤ በመሆኑም ይህ ቡድን ተጨማሪ ጥፋት እንዳይፈጸም ትጥቅ መፍታት አለበት ብለዋል።

የትሕነግ አሸባሪ ቡድን እጁ ረጅም ነው፤ በአማራ እና አፋር ክልል ሳይቀር ወንጀል ፈጽሟል። የሕዝቡን የዕለት ተዕለት እንቅስቃሴ በማስተጓጎል የበርካታ ሰዎች ሕይወትና ንብረት እንዲጠፋ አድርጓል፤ በመሆኑም ይህ ቡድን ከዚህ በላይ ጥፋት እንዲፈጸም እድል ሊሰጠው አይገባም።

የትግራይ ሕዝብ ከአሸባሪው ሕውሓት ሙሉ በሙሉ ከተላቀቀ ሕዝብ ከሥቃይና ከመከራ ነፃ ሆኗል ማለት ነው ሲሉም ጠቁመዋል።

መንግሥት የጦርነትን ውጤት በመረዳት ጦርነቱን ለማስቀረት ብዙ ጥረት አድርጎ ነበር፤ ነገር ግን በአሸባሪው ቡድን በኩል ተመሳሳይ ፍላጎት ባለመኖሩ የኢትዮጵያ ሕዝብ በተለይም የትግራይ ሕዝብ ከፍተኛ ችግር ውስጥ እንዲወድቅ ምክንያት ሆኗል ሲሉም ተናግረዋል።

ትኩረቱን ሥራ ፈጠራ እና ሙያ ልማት ላይ ያደረገ ማኅበር ተመሠረተ

ዘላለም ገዛው

አዲስ አበባ፡- ባለሙያዎችና የኢንዱስትሪ ባለድርሻ አካላት ሙያን እንዲያለሙ፤ እርስ በእርስ እንዲተዋወቁ፤ የሚሰጡትን አገልግሎት እንዲያሻሽሉ፤ ግብዓቶችን እንዲያገኙና የሰው ኃይል ልማትን እንዲያዘምኑ የማስቻል ዓላማን የሰነቀው “አሲቪቭ ፎር ታላንትድ ዴቪሎፕመንት ኢን ኢትዮጵያ” (ATD) የተሰኘ ማኅበር ተመሠረተ።

በምሥረታ መርሐ ግብሩ የተገኙት የሥራና ክህሎት ሚኒስትር ዴቪታ አቶ ንጉሱ ጥላሁን፤ ኢትዮጵያ ከዘርፈ ብዙ ችግሮቿ እንድትላቀቅ ብቃት ያላቸው ባለሙያዎች እንደሚያስፈልጋትና እንደታላንት ዴቪሎፕመንት ዓይነት ማኅበራትን በመፍጠር ሙያን አዳብሮ ወደ ሥራ መለወጥ አስፈላጊ መሆኑን ጠቁመዋል።

በሥራ ዕድል ፈጠራ የግለሰቦችና የማኅበራት ሚና ከፍተኛ እንደመሆኑ መንግሥት ከታላንትድ ዴቪሎፕመንት ማኅበር ጋር በመቀራረብና በመደጋገፍ እንደሚሠራም ነው የገለጹት።

ማኅበሩ በውጭ ያሉ ኢትዮጵያውያንን በማስተባበርና በሀገር ውስጥ በተለያዩ ሙያዎች ላይ የሚገኙ በጎና ቃደኞችን በማሰባሰብ ውጤታማ ሥራ ሊሠራ እንደሚገባም ነው አቶ ንጉሱ ያሳስቡት።

ከሀገር በቀል ሪፎርም ጋር የተጣመሩት የአስርና የአምስት ዓመት የሥራ ዕድል የድርጊት መርሐ ግብርና ስትራቴጂክ እቅዶችን ለማሳካት ሚኒስቴሩ ከህሎቱ የዳበረ፤ ገበያው የሚፈልገውን የሰው ኃይል ማምረት ላይ ማተኮሩንም ጠቁመዋል።

የሚፈጠረው የሥራ ዕድል እና የሥራ ፈላጊው ቁጥር ባለመጣጣሙ የሥራ አጥነት ምጣኔው ከፍተኛ መሆኑን፤ ችግሩን ለመቅረፍ በ2030 እስከ 20 ሚሊዮን አዳዲስ የሥራ ዕድሎች ለመፍጠር ትኩረት መስጠቱን አመልክተዋል።

እቅዱን ለማሳካትም በየዓመቱ ሦስት ሚሊዮን ሥራዎችን ለመፍጠር እየተሠራ መሆኑንና ዘንድሮ ሦስት ነጥብ ሰባት ሚሊዮን ቋሚ የሥራ ዕድሎችን ለመፍጠር ታቅዶ እየተሠራ መሆኑን አመልክተዋል።

ወጣቶች በተለይም ሴቶች ከቅጥርና ከጠባቂነት ተላቅቀው የራሳቸውን ሥራ እንዲፈጥሩ፤ ተደራጅተው ለራሳቸውም ሆነ ለሌሎች የሥራ ዕድል እንዲፈጥሩ የፋይናንስ፤ የመሠረተ ልማት፤ የመሥሪያና የመሸጫ ቦታና የገበያ ትስስር እንዲያገኙ መንግሥት ድጋፎችን እያደረገ እንደሚገኝም አመልክተዋል።

የማኅበሩ የቦርድ ሊቀመንበር ዶክተር ገመቼ ዋቅቶላ በበኩላቸው፤ በአሁኑ ወቅት ታላንት የዓለም አቀፍ አጀንዳ መሆኑን፤ በኢኮኖሚ ዕድገት በጎ ተጽዕኖ እንዳለው፤ ተሰጥዖን ለመለየትና ለማሳደግም ትልቅ ፈተና መሆኑንም ጠቁመዋል። ዘርፉን በመደገፍ ውጤታማ ለማድረግ ማኅበሩ ትኩረት

አቶ ንጉሱ ጥላሁን

እንደሚሰጥም ገልጸዋል። ውጤታማና ተወዳዳሪ መሆን የሚቻለው ሰፊ ቴክኖሎጂዎችን የሚፈጥር፤ አሠራሮችን የሚያዘምን እና መጪውን ጊዜ ታሳቢ በማድረግ መምራት የሚችል የሰው ኃይል ማልማት ሲቻል ነው ያሉት ዶክተር ገመቼ፤ ማኅበሩ ሳይንሳዊ በሆነ መንገድ ለመደገፍ የሚያስችል እቅድ መንደፉን ነው የገለጹት።

በኢትዮጵያ የተለያዩ የሰው ሃብት ልማት ተግባራት ቢኖሩም አብዛኞቹ በመንግሥት በግለሰቦችና በልማት ኢንቨስት ጥረት የሚከናወኑ ናቸው። ጥረቶቹን ማገዝና ብቁና ተወዳዳሪ ከማድረግ አንጻር በዘርፉ ያሉ ፕሮግራሞች በተደራጀ መልኩ ሚናቸውን እንዲጠጡ ማድረግ ይገባልም ብለዋል። ማኅበሩ በሲቪል ማኅበራት ድርጅቶች ባለስልጣን ተመዝግቦ የተቋቋመ ለትርፍ የማይንቀሳቀስ ድርጅት መሆኑንም ጠቁመዋል።

ኢትዮጵያ ከበለጸጉ ሀገራት ጋር ስትወዳደር በሰው ሃብት ተሰጥቦ ልማት ላይ ሰፊ ሥራ መሥራት እንደሚጠበቅባት፤ ሀገራዊ ሃብትንም በመጠቀም ሰፊ የሥራ ዕድል መፍጠር እንደሚያስፈልግም ነው ያሳስቡት።

ተሰጥቦ የማልማት ሥራ ለመንግሥት ወይንም ለተወሰኑ ድርጅቶች የሚተው ሳይሆን፤ የሁሉንም ባለድርሻ አካላት ጠንካራ ተሳትፎ ይፈልጋልም ነው ዶክተር ገመቼ ያሉት።

በ2019 በዓለም የኢኮኖሚ ፎረም በተደረገና 141 ሀገሮችን ግምት ውስጥ ያስገባ ጥናት በአውቀት 137ኛ ደረጃ ላይ መቀመጧን፤ በተመራቁዎች ብዛት 128ኛ እንዲሁም በሰው ኃይል ልማት 115ኛ ደረጃ ላይ እንደምትገኝ ጥናቱን ጠቅሰው አመልክተዋል።

የኢትዮ-ጅቡቲ ሁለትዮሽ...

ከ1ኛው ገፅ የዞረ

በላይ እየተጠናከረ መሆኑ ተገለጸ። ሁለቱ ሀገራት የኤሌክትሪክ ኃይል ሽያጭ ስምምነት ተፈራርመዋል።

በ16ኛው የኢትዮ-ጅቡቲ የሚኒስትሮች የጋራ ኮሚሽን ስብሰባ መዝጊያ ሥነ-ሥርዓት ላይ እንደተገለጸው፤ ሁለቱ ሀገራት ረጅም ዘመናትን ያስቆጠረ የሕዝብ ለሕዝብ፤ የፖለቲካ፤ የግድፈት፤ የኢኮኖሚ፤ የባሕርያና የቋንቋ ግንኙነቶች አሏቸው። በአሁኑ ወቅትም እነዚህ የሁለትዮሽ ግንኙነቶች በርካታ ዓለም አቀፋዊና ቀጠናዊ ተግዳሮቶችን ተቋቁመው ከምንጊዜውም በላይ እየተጠናከሩ ይገኛሉ።

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ምክትል ጠቅላይ ሚኒስትርና የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር አቶ ደመቀ መኮንን እንደተናገሩት፤ ሁለቱ ሀገራት በብዙ ነገሮች የተሳሰሩ ናቸው።

ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ማኅበራዊና ሌሎችም ጥቅሞች ባስጠበቀ መልኩ በሁለቱ ሀገራት መካከል የሚደረጉ የሁለትዮሽ ግንኙነቶች ለቀጠናው ሀገራት ዘርፈ-ብዙ ጠቀሜታ እንዳላቸው አቶ ደመቀ አብራርተዋል።

እንደ አቶ ደመቀ ገለጹ፤ ስብሰባው በሁለቱ ሀገራት መካከል ስላለው ሁለንተናዊ ግንኙነት ዙሪያ ላይ ያተኮረ ሲሆን በትራንስፖርት፣ በንግድ፣ በፋይናንስ፣ በሎጀስቲክስ፣ በፖለቲካ፣ በዲፕሎማሲና ሌሎችም ዘርፎች ላይ ውይይት ተደርጎባቸዋል።

አክለውም፤ ከዚህ በፊት የተደረጉ ስምምነቶች አፈጻጸም ማፋጠን በሚቻልባቸው መንገዶች ዙሪያም ስምምነት ላይ ተደርጎልባቸዋል።

የጅቡቲ የውጭ ጉዳይና ዓለም አቀፍ ትብብር ሚኒስትር መሐሙድ አሊ ዩሱፍ በበኩላቸው፤ ዓለም ባለፉት ዓመታት የኮሮና ቫይረስ ወረርሽኝ፣ የሩሲያና የክሬን ጦርነትና መሰል ፈተናዎችን አስተናግዷል፤ የአፍሪካ ቀንድም የራሷ የሆኑ ተግዳሮቶች ገጥመውት ነበር፤ ነገር ግን ረጅም ዘመናትን ያስቆጠረው የኢትዮጵያ ጅቡቲ የሁለትዮሽ ግንኙነት በእነዚህ ጫናዎች ውስጥ ቢሆንም ከምንጊዜውም በላይ እያደገ መሆኑን አብራርተዋል።

ሁለቱ ሀገራት በንግድ፣ ትራንስፖርት፣ ኢኮኖሚና መሬት በኩታ ገጠም እንዲሁም 75 በመቶ በመካናይዝድ እርሻ እንዲያመርት በማድረግ የሚመረተው ምርት በጥራት ፣ ከብክነት የፀዳና የአርሶ አደሩን ጊዜና ጉልበት በቆጠብ መልኩ እየተሠራ መሆኑን ተናግረዋል።

የአርሶ አደሩን ምርት ለገበያ ለማቅረብ ከተለያዩ የጥበብ ሥራ ዩኒቨርሲቲዎች ጋር በማስተሳሰር አምራቾች በገበያ እጦት እንዳይቸገሩ በትኩረት እየተሠራ መሆኑን አመልክተዋል።

በቀጣይ የመጀመሪያው ዙር የመስኖ ልማት መርሐ ግብር አርሶ አደሩ የምርት ግብዓት ችግር እንዳይገጥመው

እየተገነቡ ያሉ...

ከ1ኛው ገፅ የዞረ

ጉብኝት ዋና ዓላማው ያሉ ፕሮጀክቶችን ጎብከተሰቡ እንዲያውቅና በባለቤትነት ስሜት እንዲይዝ ለማድረግ ነው ብለዋል።

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የዲዛይንና ግንባታ ሥራዎች ቢሮ ኃላፊ ኢንጅነር አያልነሽ ሀብተማሪያም እንደገለጹት፤ በከተማ አስተዳደሩ በርካታ ለጎብከተሰቡ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ፋይዳ ያላቸው ፕሮጀክቶች በታቀደላቸው ጊዜ እየተገነቡ ነው። ከነዚህም መካከል በከተማ መስፋፋት ምክንያት የልማት ተነሽ የሆኑ ከ2 ሺ በላይ የሚሆኑ አርሶ አደሮችን ከእነ ቤተሰቦቻቸው ተጠቃሚ የሚያደርግ የልማት ተነሽ አርሶ አደሮች የአንስሳት አርባታና ተዋፅዖ ማዕከል አንዱ ነው። ፕሮጀክቱ በ14 ሺ ካሬ ሜትር ላይ ያረፈ ሲሆን ሦስት መቶ ከብቶችን የሚያደልብ፤ ሦስት መቶ የወተት ላማችን የሚይዝ፤ እያንዳንዳቸው 10 ብሎኮች ያሉት ነው። በተጨማሪም 40ሺ ድሮዎችን በማርባት በቀን 30 ሺ እንቁላል ያስገኛሉ። ይህም ለከተማ አስተዳደሩ ማኅበራት ፋይዳው የላቀ ነው። ግንባታውም 88 በመቶ ተጠናቋል ብለዋል።

ኢንጅነር አያልነሽ፤ ግንባታቸው እየተፋጠኑ ካሉት ፕሮጀክቶች መካከል የትራፊክ ማኔጅመንት ማዕከል አንዱ ሲሆን ማዕከሉ አዲስ አበባ አፍሪካ መዲናና የበርካታ ዲፕሎማቲክ ማኅበራትን መቀመጫነቱን የሚመጥን የትራፊክ ማኔጅመንት ማዕከል እየተገነባ ነው። ግንባታው 90 በመቶው ተጠናቋል ነው ያሉት።

የአዲስ አበባ የሜጋ ፕሮጀክቶች ጽሕፈት ቤት ሥራ አስኪያጅ ኢንጅነር ደቦ ቶንካ የግሪንድ የመኪና ማቆሚያውን ባስገቡበት ወቅት እንደገለጹት፤ የሜጋ ፕሮጀክቶች ጽሕፈት ቤት ከተቋቋመ በሦስት ዓመት ውስጥ የመስቀል አደባባይ ፕሮጀክትን ጨምሮ ሦስት ፕሮጀክቶችን አጠናቆ አስመርቋል። የግሪንድ መኪና ማቆሚያው አራተኛው ነው። ፕሮጀክቶቹ አዲስ አበባን በአዲስ መንገድ የማገጸ አካል ናቸው።

ኢንጅነሩ እንዳሉት፤ የግሪንድ መኪና ማቆሚያው በአንድ ጊዜ አንድ ሺህ መኪናዎችን ማስተናገድ የሚችል ሲሆን ዓለም አቀፍ ስታንዳርድን ያሟላ ነው። ግንባታው መቶ በመቶ መጠናቀቱን ገልጸው በቅርቡ ተመርቆ ወደ ሥራ ይገባል። የመኪና ማቆሚያው በ9 ሺህ ካሬ ሜትር ላይ ያረፈ ፣ ነጥብ 7 ቢሊዮን ብር ወጪ የተደረገበት ፕሮጀክት ነው።

ባለ 4 ደረጃዎች ቢዝመንት ያለው ሲሆን አንድነት ፓርኪንግና የሳይንስ ሙዚየምን ያስተሳሰረ ዘመናዊ ግንባታ ነው። ግንባታውን ለማጠናቀቅ ሦስት ዓመታት የፈጀ ሲሆን የከተማዋን የሜጋ ፕሮጀክቶች የመሬፀም እቅድም ማሳያ መሆኑን ኢንጅነሩ ተናግረዋል።

ፕሮጀክቶቹ ግሪንድ የመኪና ማቆሚያ፣ የየካ ቁጥር 2 የመኪና ማቆሚያ፣ የትራፊክ ማኔጅመንት ማዕከል፣ የሕፃናትና ወጣቶች ቴአትር፣ የልማት ተነሽ አርሶ አደሮች ማቆሚያ፣ የአቃቂ ቃላቲ ተገባባሚ ቤቶች እና የኮልሬ የገበያ ማዕከል ናቸው።

ፕሮጀክቶቹ አዲስ አበባ የአፍሪካ መዲና እና ሦስተኛዋ የዲፕሎማሲ ከተማ መሆኗን የሚያረጋግጡ እና የከተማዋን ገፅታ የሚቀይሩ ናቸውም ተብሏል።

በ2014 በጀት አመት ከ300 በላይ ፕሮጀክቶች ግንባታቸው ተጠናቆ አገልግሎት ላይ ውለዋል።

ከ1ኛው ገፅ የዞረ

ሀብት በዓመት ሦስት ጊዜ በማልማት አርሶ አደሩ ተጠቃሚ እየሆነ ሲሆን በአካባቢው የስንዴ ልማት ላይ በሁለት ዙር እንዲያለማ በማድረግ በሦስተኛው ዙር የአትክልት ምርት እንዲያለማ የሚደረግ መሆኑን ገልፀዋል።

ለዚህም ከሰባት ሺህ በላይ የውሃ መሳቢያ ሞተር ፓምፖችንና ሌሎች የምርት ማሳደጊያ ግብዓቶችን ለአርሶ አደሩ በማከፋፈል እንዲሁም የባለሙያ እገዛዎችን በማክል ውጤታማ እንዲሆን የሚደረግ መሆኑን ዋና

አስተዳዳሪው ተናግረዋል።

በጋራ ከሚለማው የመስኖ ስንዴ ልማትም ከአንድ ሚሊዮን ኩንታል በላይ ለውጭ ገበያ ለማቅረብ እየተሠራ መሆኑን ጠቁመዋል።

በባለፈው የክረምት ምርት ከ6 ነጥብ 7 ሚሊዮን ኩንታል በላይ ስንዴ እንደሚገኝ የገለፁት አቶ አባቡ፤ ከዚህ ውስጥ ስምንት መቶ ሺህ ኩንታል ምርት ለውጪ ገበያ የሚቀርብ መሆኑን አመልክተዋል።

የምሥራቅ ሸዋ ዞን ግብርና መምሪያ ኃላፊ አቶ መስፍን ተሾመ በበኩላቸው በወረዳው 85 በመቶ የሚሆነው

ርዕስ አንቀፅ

የኢትዮጵያ መንግሥትና ሕዝብ የትግራይ ሕዝብ መከራ እንዲረዘም አይፈቅዱም!

ሀገርና ሕዝብን ከጥቃት ከመከላከል ጎንላጎን የኢትዮጵያ መንግሥት አሸባሪው ትሕትማ በሰሜን ኢትዮጵያ የፈጠረውን ችግር በሰላማዊ መንገድ ለመፍታት ጥረት ማድረጉን አጠናክሮ ቀጥሏል። ይህንንም የሚያደርገው ዘላቂ ሰላምን ማረጋገጥ የሚቻለው በጦርነት ሳይሆን በሰላማዊ መንገድ ነው የሚል ጽኑ አቋም ስላለው ነው። ይህንንም አቋሙን ተጨባጭ ርምጃዎችን በመውሰድ በተግባር አሳይቷል፤ ከሕግ ማስከበር ዘመቻ እንዲሁም ከሕልውና ዘመቻ በፊትም ሆነ በኋላ እንዲሁም አሸባሪው ቡድን በቅርቡ እንደሰመደው ሦስተኛውን ጦርነት ከመክፈቱ በፊትም በኋላም እያረጋገጠ ይገኛል።

ችግሩ በሰላማዊ መንገድ እንዲፈታ እየሠራ ለሚገኘው የአፍሪካ ኅብረት ጥሪ አሸባሪው ቅድመ ሁኔታዎች እየደረደረ ባለበት ወቅት መንግሥት ምንም አይነት ቅደመ ሁኔታዎችን ሳያስቀምጥ ፈጥኖ አምታዊ ምላሾችን በመስጠት ለሰላም ያለውን ቁርጠኝነት ሲያረጋግጥ ቆይቷል፤ አሸባሪው ቡድን የተለያዩ ቅድመ ሁኔታዎችን እየደረደረ ፣ ለአፍሪካ ኅብረት ልዑክም ጥረት ዋጋ እያሳጣ ጥረቱን ሲያጣጥል በነበረበት ወቅት ሁሉ መንግሥት ለሰላም ያለውን ዝግጁነት ደጋግሞ በተግባር አረጋግጧል።

የመንግሥት ትዕግብትና ለሰላም ያለው ጽኑ አምነት ትልቅ ስፍራ ሊሰጠው ይገባል። መንግሥት በደቡብ አፍሪካው የሰላም ንግግር እየተሳተፈ ያለው አሸባሪው ትሕትማ ለሰላም ጊዜ የከፈተውን ጦርነት እየተከላከለ፣ ነጻ ባወጣቸው የትግራይ አካባቢዎች ያለው ሕዝብ ሰብዓዊ እርዳታዎችን እንዲያገኝ እያደረገ፣ ቡድኑ ባካሄዳቸው ጦርነቶች ከአገልግሎት ውጪ የነበሩ መሠረተ ልማቶችን በመጠገንና እንደገና አገልግሎት እንዲጀምሩ በማድረግ፣ ነጻ ከወጡ አካባቢዎች ማኅበረሰቦች ጋር በመነጋገር ሕዝባዊ አስተዳደር የሚቋቋምበትን ሁኔታ እያመቻቸ ባለበት ሁኔታ ነው። ይህ ሁሉ እየተካሄደ የሚገኘው የሰላም ንግግር ውጤታማ እንዲሆን የጎላ ፋይዳ እንደሚኖረው ስለሚታመን ነው።

የሽብር ቡድኑ ለትግራይ ሕዝብ የፈደደው የሰላም፣ ይልቁኑም በሚከፍታቸው ግጭቶችና ጦርነቶች ሰብዓዊ ጋሻ አርጎ ሲጠቀምበት ነው የኖረው። ይህን ሕዝብ ከእዚህ የሽብር ቡድን መንጋጋ ማውጣት ያስፈልጋል።

የሽብር ቡድኑ ሦስት ጊዜ ጦርነት ከፍተኛ ሀገርና ሕዝብ አድምጽ፤ የኢትዮጵያ መንግሥት የትግራይን ሕዝብ ለመታደግ ሲል ብዙ ዋጋ ከፍሏል፤ እየከፈለም ነው። ለሰላማዊ አማራጭ ሲባል ቡድኑ ያን ሁሉ ግፍ ፈጽሞም መንግሥት በጠረጴዛ ዙሪያ ለመነጋገር ብዙ ጥረት አድርጓል። ወርቃማ ድሎች በእጁ ገብተውም ጦርነት ዘላቂ ሰላም አያመጣም በሚል ለሰላም ሲል የተለያዩ እርምጃዎችን ወስዷል፤ የተናጠል ተኩስ አቁም አድርጎ ከትግራይ የወጣበት፣ በሕግ ጥላ ስር የነበሩ የቡድኑ ከፍተኛ አመራሮች ከሰ የተቋረጠበት፣ ቀደም ሲልም የሀገር ሽማግሌዎች፣ የሃይማኖት አባቶች፣ እናቶች አምባሰደሮች ያደረጓቸው ጥረቶች ሁሉ ለሰላም የተከፈሉ ውድ ዋጋዎች ናቸው። የሽብር ቡድኑ ሁሉንም ገፍቶ ነው ሦስት ጊዜ ጦርነቶች ከፍተኛ ሀገርና ሕዝብን ታሪክ ይቅር የማይለው ግፍ የፈጸመው።

ይህን የቡድኑን ግፍ ደጋፊዎች አንዳንድ የውጭ ኃይሎችና መንግሥታት አሳምረው ያውቃሉ። ይሁንና እነዚህ መንግሥታት ዛሬም እንደ ትናንቱ የተኩስ አቁም ይደረግ የሚል ሀሳብ እያቀረቡ መሆናቸውን ለከፍተኛ ትዝብት የሚዳርጋቸው ነው። እነዚህ ኃይሎች የሽብር ቡድኑ ያሸነፈ ሲመስላቸው ነገሮችን በእርምጃ የሚመለከቱ፣ የተሸነፈ ሲመስላቸው ደግሞ የተኩስ አቁም የመሰሉትን ጥሪዎች የሚያቀርቡ ናቸው።

ሞኝ አውሬ ነው በአንድ ጉድጓድ ውስጥ ሁለቱ የሚወጋው ይባላል። ኢትዮጵያና ኢትዮጵያውያንን ሰስት ጊዜ ለወጋ ቡድን ከዚህ በላይ ዋጋ አይከፍልም፤ ከዚህ በኋላ የተኩስ አቁም ማድረግ የትግራይን ሕዝብም ለተጨማሪ ውስብስብ ችግር መዳረግ ይሆናል። የትግራይ ሕዝብ ለአያሌ አስርተ ዓመታት በአሸባሪው ትሕትማ ታግቶ የኖረ ሕዝብ ነው፤ አሸባሪው ቡድኑ የትግራይን ሕዝብ እንደ ሰብዓዊ ጋሻ አርጎ ሲጠቀምበት ዘመናትን ዘልቋል፤ የትግራይ ሕዝብ ጫንታ ከዚህ በኋላ እንዲህ ያለውን መጥፎ ቀንበር ሊሸከም ፈጽሞ አይችልም።

የትግራይ ሕዝብ ቡድኑ ሲመሠረት አንስቶ ብዙ ውድ ዋጋ ቢከፍልም፣ እየተንደላቀቁ ያሉት ግን ጥቂት በቤተሰብና ጓደኝነት የተሰበሰቡ የሽብር ቡድኑ መሪዎችና ተላላኪዎቻቸው ብቻ ናቸው። የእነዚህ የቡድኑ ዘዋሪዎች ቤተሰቦች በአውሮፓ በአሜሪካ ሲንደላቀቁ፣ ለዘመናት በርካታ የትግራይ ሕዝብ ከሴፍቲኔት ፕሮግራም አልተላቀቀም። ቡድኑ ይህ እንዲቀጥል ማድረግ አልበቃ ብሎ ሦስት ጊዜ በከፊታቸው ጦርነቶች ይህን ሕዝብ የጥይት ቀለብ አርጎታል፤ ሕዝባዊ ማዕበል በሚለው ያረጀ ያፈጀ የጦርነት ዘይቤ ያስጨረሳቸው ሕጻናት፣ ታዳጊዎች፣ ወጣቶች፣ እናቶች፣ አካል ጉዳተኞች፣ ወዘተ ቤቱ ይቆጠራቸው።

ቡድኑ የሚፈጸመው ግፍ መቆም ይኖርበታል፤ በዚህ ወቅት የተኩስ አቁም እንዲደረግ መጠየቅ ይህ ግፍ እንዲቀጥል መፍቀድ ይሆናል። አሁን የሚሻለው፣ መሆንም ያለበት ቡድኑን ትጥቅ አስፈትኝ ንግግርን አጠናክሮ መቀጠል ብቻ ነው። ይህን ማድረግ ሲቻል የሰላም መንገዱ ፈር እየዘና ውጤታማ እየሆነ ይመጣል።

ስለሆነም ስለተኩስ አቁም አጅንዳ የሚያራምዱ አካላት ለሕዝብ ጥቅም ሲሉ አጅንዳቸውን ማጠና ይኖርባቸዋል። የኢትዮጵያ መንግሥትና ሕዝብ በምንም ዓይነት መልኩ የትግራይ ሕዝብ መከራ እንዲረዘም አይፈቅዱም!

ይህ ስምድ በተሰደዩ ገበሬዎች እኩኖሚያዊና ማህበራዊ ጉዳዮች ዙሪያ ዜጎች ነፃ ሀሳባቸውን የሚሰጡበት ነው። በዓምዱ ላይ የሚወጡ ድብደታዎች የዝግጅት ክፍሉን ስቋም ስምጠስኩም።

ስራዊቱ ክብር ሰጥተን፤ እጅ እንነሳስን!

ሚሱዲ ከካስ ሚዳ
የኢትዮጵያ መከላከያ ሰራዊት/የምድርም የአየርም / ለአገር ክብር የሚዋደቅ፣ ለሌላላዊነት የሚዘምት ሰራዊት ነው። ራሱን መስዋዕት በማድረግ ኢትዮጵያ ጸንታ እንድትቆም ያደረገ፣ አሁንም ቢሆን ለሕገ መንግሥት እንዲሁም ለሕገ መንግሥታዊ ሥርዓቱ መከበር እየተዋደቀ የሚገኝ ነው።

በሕዝባዊነቱ የማይታማ፣ በተሰማራባቸው የግዳጅ ቀጣናዎች ጅብዳዎችን በመፈጸም ታሪክ የሚዘክረው ሰራዊት ነው። በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ረሃብ እና ጥማት ሳይበግረው ረጅም ኪሎሜትሮችን በአግሩ እየተጓዘ የኢትዮጵያን የጽናት ታሪክ በወርቃማ ቀለም ያስመዘገበ፣ እያስመዘገበ ያለ ሰራዊት ነው።

ለውጡን ተከትሎ «ሰራዊት አገር እንጂ ብሔር የለውም» በሚል መርህ በጠንካራ ሕዝባዊነት ላይ በመመስረት የተሰጠውን እና የሚሰጠውን ሕገ መንግሥታዊ ተልዕኮ እየተወጣ የሚገኝ፣ ኢትዮጵያዊ መልክ ያለው ሙያውን የሚያከብር ጠንካራ ሰራዊት ነው። ለዚህ ደግሞ ከፍ ያለ ምስጋናና እውቅና ሊቸረው ይገባል።

አሸባሪው እና ከሀዲው ትህነግ ጥቅምት 24 ቀን 2013 ዓ.ም በሰሜን እዝ ላይ የፈጸመውን ዘግናኝ ጥቃት ፈጥኖ አራሱን አደራጅቶ በመቀልበስ አገርንና ሕዝብን ከጥፋት መታደግ የቻለ፣ በዚህም የአገርና ሕዝብ ኩራትነቱን በተጨባጭ ያረጋገጠ ጀግና ሰራዊት ነው።

የአስተሳሰብ መሠረቱ የሆነው ሕዝባዊነቱን በየትኛውም ሁኔታ ለድርድር የማይስቀምጥ፣ ይህንን ባህሪውን የሚፈታተኑ ተግዳሮቶችን መሻገር በሚያስችል ስብእና የገነባ፣ በዚህም የማይታማ ልቦ ሰፊ፣ በከፍተኛ ዲሲፕሊን የተገነባ ሰራዊት ነው።

ስለ አገሩ ሉላላዊነትና ከዚህ ለሚመነጨው ክብር ጥልቅ ዋጋ ከሚሰጠው የኢትዮጵያ ሕዝብ የወጣው፣ አገር ችግር ላይ ወድቃለች ሲባል ጨርቁን ማቅን ሳይል ለአገሩ ክብር እና ሉላላዊነት በጀግንነት የሚዋደቅ የኢትዮጵያዊነት ምልክት! የአገር መለያ አርማ ነው። ለዚህ ሰራዊት አባላት ከፍተኛ ክብር ይገባቸዋል። ሞተው ኢትዮጵያን ስላጸኑ፣ ደማቸውን

አሸባሪው እና ከሀዲው ትህነግ ጥቅምት 24 ቀን 2013 ዓ.ም በሰሜን እዝ ላይ የፈጸመውን ዘግናኝ ጥቃት ፈጥኖ አራሱን አደራጅቶ በመቀልበስ አገርንና ሕዝብን ከጥፋት መታደግ የቻለ፣ በዚህም የአገርና ሕዝብ ኩራትነቱን በተጨባጭ ያረጋገጠ ጀግና ሰራዊት ነው

አፍስሰው ሕዝብን ነፃ ስለወጡ ለእነዚህ ጀግኖች እጅ እንነሳለን።

ሰራዊቱ ከአንዴም ሁለት ሦስት ጊዜ አሸባሪው ትህነግ በአገርና በሕዝብ ላይ የከፈታቸውን የአብሪት ጦርነቶች በመመከት ፣ በታላቅ ጀግንነት የቡድኑን ከንቱ ህልም ወደ ቅዥነት በመለወጥ የአገር መመኪያነቱን በተግባር አስመስክሯል።

ኢትዮጵያን እንደ ሰሪያ፣ ሊቢያ፣ አፍጋኒስታን፣ ኢራቅ፣ የመን ለመታደግ በውስጥ በውጭ ኃይሎችና በውስጥ ባንዳዎች የተሸረቡ አደገኛ ሴቶችን በብዙ መስዋዕትነት በመቀልበስ የሕዝብን መሥጫን በመስዋዕትነቱ አስመስክሯል።

ዛሬም የትግራይን ሕዝብ ከአሸባሪ ትህነግ የግፍ አገዛዝ ነፃ ለማውጣት በታላቅ ተጋድሎ ላይ ይገኛል። ይህ ከሕዝባዊነቱ የሚመነጨው ነፃ የማውጣት መስዋዕትነት ጉዞ በቀጣይ በትግራይ ሕዝብ ዘንድ ሊፈጥር የሚችለው እጅግ በታሪክ ውስጥ ትልቅ

ስፍራ ሊያገኝ እንደሚችል ይታመናል።

የዓባይ ግድብን ጨምሮ ሌሎች የተገነቡና በግንባታ ላይ የሚገኙ ታላላቅ ፕሮጀክቶችንም ከማንኛውም ጥቃት በአስተማማኝ መልኩ በመጠበቅ ልማት እንዲረጋገጥ ያስቻለ ሰራዊት ነው።

በውስጥና በውጭ የነበረውን ከፍተኛ ጫና በመመከት ኢትዮጵያን እንደ አገር ማስቀጠል ችሏል። የሰራዊቱ የግዳጅ አፈጻጸሙ፣ ምኞቱ፣ ፍላጎቱ፣ ግብም አገርን የማስቀጠል ዓላማ ያነገበ በዚህም ሕዝባዊነቱን ማስመስከር የቻለ ነው።

ሰራዊቱ በወታደራዊ ዲሲፕሊን በእውቀት ከህሎትና ቴክኖሎጂ አራሱን በተሻለ መልኩ አደራጅቶ የትኛውንም ዓይነት ጠላት ሊመክት የሚችል ቁመና ተላብሷል፤ በጠንካራ ሥነ ልቦ የተገነባም በመሆኑ የግዳጅ አፈጻጸሙ ከትናንት ዛሬ፣ ከዛሬ ነገ አስተማማኝ እየሆነ በሚሄድበት የጥንካሬ ጎዳና ላይ ነው።

ሰራዊቱ በዓለም አቀፍ ደረጃ ከሚታወቅበት ጉዳይ አንዱ በስነ ምግባር ነው። ቀደም ባለው ዘመን በኮሪያ እና ኮንጎ በቅርቡም በሩዋንዳ፣ በሱዳን፣ በሶማሊያ—ወዘተ የተሰጠውን የሰላም ማስከበር ግዳጅ ባግባቡ የተወጣ፣ በዚህም መልካም ስም ያተረፈ ነው።

በሕዝብ ፊትም ሰንደቅ ዓላማ ይዞ ስለአገሩ ዘብ ለመቆም ቃል የገባ ለአገሩ፣ ለሕዝቡ እንዲሁም ለሕገ መንግሥቱ ተጠሪ ሆኖ እየሠራ ያለ ነው። በቃሉ ተፈትኖ ፀንቶ መቆም የቻለ ሰራዊት ነው።

ሰራዊቱ ሕዝባዊም ነው። ከዕለት ጉርሱ ቀንሶ ጤና ተቋም እና ትምህርት ቤቶችን በየአካባቢው የሚገነባ። በእርሻ ወቅትም አርሶ አደሩን የሚያግዝ፣ በዚህም ሕዝባዊነቱን በተጨባጭ ያረጋገጠና እያረጋገጠ ያለ ሰራዊት ነው። ለዚህ ሰራዊት እና ለአባላቱ ከፍተኛ ክብር ይገባቸዋል።

የትኛውንም የአገርና የሕዝብ ጠላት ሊመክት የሚችል ቁመና የተላበሰ እና ኢትዮጵያውያንን ያኮራ ሰራዊት ነው። ሕዝብን ነፃ የማውጣት ተልዕኮውን በድል እየተወጣ የሚገኝ፣ ራሱ እየሞተ ወገኑን ያዳኑ፣ አገር እንድትቀጥል እያደረገ የሚገኝ ነው። ለዚህ ጀግና ሰራዊት ክብር ሰጥተናል፤ እጅ ነስተናል።

ክፍለ ዘመን
ግንቦት 30 ቀን 1933 ዓ.ም ተቋቋመ

የኢትዮጵያ ፕሬስ ፎርደት ዋና ስራ
ስስኪያጅ

ስልክ ቁጥር - 011-126-42-22
ዋና አዘጋጅ
አንተነህ ኃ/ብርሃን ወ/መድህን
አጅራሻ

ንፋስ ስልክ ሳፍት ክ/ክ
ወረዳ 06
የቤት ቁጥር 319
ኢ.ሜይል - anteneh.hailebirhan@press.et

ስልክ ቁጥር - 011-1-26-42-40
የክፍለ ዘመን ማኔጅንግ ጼዲ ተር

ወንድወሰን ሸመልስ ታደሰ
ስልክ:- 011 126 4240
Email:- wendweson.shimelis@press.et
wendwesonshimelis@gmail.com

የክፍለ ዘመን ምክትል ዋና አዘጋጅች

- ወርቁ ማሪ
- ኃይሉ ሣህሰድንገል
- አሰማዝ አይሴው
- አሰማጼል አረቦ

የገበያ ልማትና ፕሮሞሽን ዘርፍ
ኢ.ሜይል - etpresspromotion@gmail.com

ስልክ - 011-126-43-41
ፋክስ - 011-811-13-15

የማስታወቂያ መቀበያ ክፍል
ስልክ ቁጥር - 011-156-98-73
ፋክስ - 011-126-58-12

የማስታወቂያ ሽያጭ ማስተባበሪያ
ስልክ - 011-1-26-43-39
ማክፋፊያ
ስልክ ቁጥር - 011-157-02-70

ተጠናክሮ ሲቀጥል የሚገባው «ደቦ»

ገርማ መንግሥቱ

ግብርና ለሰው ፍጡር ሁሉ ህልውና ነው። ህልውና ይሆን ዘንድ ግን ሂደቱም ሆነ አሠራሩ የዋዛ አይደለም። ሁላችንም እንደምናውቀው እጅግ ከባድና በገበሬው ላይ የወደቀ ኃላፊነት ነው።

ይህ በአርሶ አደሩ ትከሻ ላይ የወደቀ ኃላፊነት እንደኛ ላሉ አገራት ሁሉ ነገራቸው ሲሆን፤ በተለይም ኢኮኖሚውን ቀጥ አድርጎ የያዘው መሆኑ በራሱ ማስረጃ ነውና ስለ አተገባበሩ ማውራት ተገቢነቱ አጠያያቂ አይሆንም።

እርግጥ ነው፤ ይህንን ከባድ ማህበራዊና አገራዊ ኃላፊነትን የተሸከመው ገበሬ የዋዛ አይደለም። የዋዛ አለመሆኑ ማሳያው ደግሞ የዋዛ ያልሆነውን ተግባር የሚያከናውነው የዋዛ ባልሆነ ቴክኒክና ታክቲኮች መሆኑ ነው፤ እሱም በደቦ ሥርዓት።

ካህሳይ ገብረአገረኛ አብሔር ከ«ባህላዊ ማህበራት» ዐቢይ ምድብ ስር የሚያካትቱት ደቦ - በግብርና ሥራ ጊዜ ተሰባስቦ እርዳታን መለዋወጥ («እገሌ የእኛ አጫዳሪ ደቦ አለበት» እንደሚባለው ማለት ነው)፤ ብዙ ሰው ተሰብስቦ ለአንድ ሰው የሚሠራበት የኅብረት ሥራ፤ ደቦ የተወጣላቸው (ሥራው በደቦ የሚሠራላቸው) ሰዎች ደግሞ እየደገሱ ተሳታፊውን እያበሉ፤ እያጠጡ የሚከናወነውን ተግባር ነው።

ቃሉ ከአሮሚኛ የሆነው ደቦ በተለያዩ ተዛማጅ ስያሜዎችም የሚታወቅ ነው፤ ጂጊ፣ ወንጌል ... እና የመሳሰሉትን መጥቀስ ይቻላል።

ደቦ «ወንጌል» ማለት ነው። ወንጌል ደግሞ ፍቸው «አንድነት የሚታይበት የህብረት ሥራ ማህበር» ማለት መሆኑ ነው በስፋት የሚታወቀው። («ወንጌል»ን መዘገብ ቃላቱ ሲፈታው «ርስ በርሱ አንድ ቀን ላንዱ አንድ ቀን ለሌላው እየ ተወናፈሉ በማኅበር፤ በአንድነት፤ በተራ በተራ መሥራት ወንጌል ይባላል።» በማለት ሲሆን፤ በእንግሊዝኛውም communal labor, agricultural activity conducted by assisting one another በማለት ያስቀምጠዋል።)

ደቦ በአንድና ሁለት የአገራችን ክፍሎች ብቻ የተወሰነ ሳይሆን ስሙና ስያሜው ይለያይ እንጂ በሁሉም የአገራችን ክፍሎች ተግባራዊ ሲደረግ የኖረና እየተደረገም ያለ ማህበረ-ባህላዊ እሴት ነው፤ ይህ ካህሳይ በ«ባህላዊ ክርስቲያናዊ ትውፊት በኢትዮጵያ» መጽሐፋቸው ያረጋገጡት፤ በትግራይ «ወፈራ» መግለጫን በማሳያነት የጠቀሱት በኅብረት የመሥራት ዘዴ ነው። ይህ ማለት፤ ደቦ፤ ጂጊ ወይም ወንጌል በገጠራማው የኢትዮጵያ ክፍል በጋራና በመተባበር ሥራ የሚሠራበት ባህላዊ ሥርዓት ነው።

ሰዎች፤ በተለይም በግብርናው ዘርፍ በእርሻ፤ በዘር፤ በአረም፤ በአጫዳሪ በውቀያ ወቅት የአካባቢው ኅብረተሰብ ጉልበቱን (ከነመሣሪያው) በማዋጣት ደቦ የጠራውን ሰው ይረዳል። ለምሳሌ፤ ለግለሰቡ ገበሬ ረዥም ጊዜ ሊወስድበት የሚችለውን የግብርና ሥራ (ለምሳሌ አጫዳሪ) በርካታ ሰዎች በአንድ ቀን ያጠናቅቁለታል ማለት ነው። በአንድ ሰው ጉልበት ብቻ ለማቃለል የማይችልን የግብርና ሥራ በተባበረ ከንድና በጣም በአጠረ ጊዜ የማጠናቀቂያ አገር በቀል የአሠራር ሥርዓት ነው።

ግብርና ላይ አተኮርን እንጂ ከእርሻ ሥራ ውጪም ለሌሎች ተግባራት ለምሳሌ ቤት መሥራት፤ ለቀብርና ለሰርግ ... ወዘተ ድንኳን ለመደኮንና የተለያዩ ተግባራትን ለማከናወን ደቦ ሊጠራ ይችላል። ይህ በተለይ በአማራ ክልል አካባቢ በስፋት የሚሠራበት አሠራር (የኅብረት ሥራ) ነው።

በደቦ የሚሳተፉ ሰዎች እንደየ አካባቢው ሁኔታ የሚለያዩ ሲሆን፤ አንዱን አካባቢ በደቦ ሥራው የሚሠራለት ሰው ወገኖች (ዘመዶች) ሲሆኑ፤ አብዛኞቹ አካባቢዎች ግን የአካባቢው ሰውና ሙያው ያለው ሁሉ የሚሳተፍበት ተግባር ነው።

ዘቅ ብለን የምንጠቀሰው ምንጫችን እንደሚያመለክተው ደቦ እንደ ዕድርና እንደ ዕቁብ በተወሰኑ ቋሚ አባላት አይመሠረትም። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ብቻ ወዳጅነትና ቀርቤታ ወይም ዝምድናና አግባብ ያላቸው ሰዎች አንድን በርከት ያለ የጉልበት ኃይል የሚጠይቅ ተግባር ለአንድ የማኅበረሰቡ አባል በጋራ የሚያከናውኑበት ተቋም ነው። በማኅበረሰብ አባላት መካከል ካለው መጠቃቀም

አንፃር ደቦ ልዩ ልዩ መልኮችና አፈጻጸሞች ሊኖሩት ይችላሉ። ከእነዚህ ዋና ዋናዎቹ መገለጫዎች፤ ደቦ እንደ ጉልበትና አገልግሎት ልውውጥ እንዲሁም እንደ ማኅበራዊ የጉልበት ድጋፍ አሰጣጥ ሥርዓት የሚኖረው ጠቀሜታዎች ናቸው።

ደቦም ሆነ ወንጌል ወይም ጂጊ በሁሉም የአገራችን አካባቢዎች እንደ መኖሩ ሁሉ በአማራም የሚዘወተርና በችግር ፈቺነቱ ታምኖበት ለዘመናት ሲሠራበት የቆየ የኅብረት አሠራር ነው።

ከክልሉ በተለያዩ ጊዜ የወጡ የተለያዩ መረጃዎች እንደሚያሳዩት ከአማራ ሕዝብ የሥራ እሴቶች መካከል አንዱ ደቦ ነው። አርሶ አደሮች በአንድነት የሚረዳዱበትና የሚደጋገፉበት የመተጋገዥና መረዳዳት ባህል፤ ሥራን በጋራ የማከናወን ሂደት ነው። እንደየ አካባቢው ደቦ፤ ወንጌል፤ ወንበራ፤ ጅጌ እየተባለም ይጠራል። ሥራው በአረም፤ በእርሻ፤ በአጫዳሪ፤ በውቀያ፤ በቤት ሥራ፤ በእርከን ሥራ . . . ወዘተ የሚከወን ሲሆን፤ በሥራው ጊዜም ቀረርቶ(ሽለላ)፤ ፍኩራ፤ የልጃገረዶች ዘፈን ይቀርባል፤ በስነቃል እና ዘፈን ታጅቦው የደቦ፤ ወንጌል፤ ወንበራ እና ጂጊ (ጂጌ የሚሉም አሉ) ሥራቸውን ይከውሩሉ።

አንድ የቦረና ሳይንት ነዋሪ እንደገለጹት በቦረና ሳይንት አማራ አንድ ጉብል ከታጨለት በኋላ ከሰርጉ በፊት አዝመራ ከደረሰ ባልንጀሮቹን በማሰባሰብ «የአምቻ አጫዳሪ አስተማሪዎች» በማለት ይዞ ሄዶ የአማኞቹን ማሳ ያሳጭዳል። ሲጨርሱም ወደ ቤት ይጋበዛሉ፤ ይበላል ይጠጣል ... ሆኖታውም ይቀልጣል።

ካህሳይ ገብረአገረኛ አብሔርም ሆኑ ሌሎች እንደሚሰማሙበትና እንዳስፈሩትም የደቦ አስፈላጊነት፤ ጠቀሜታው ... ምርታማነትን (ውጤታማነትን) መጨመር፤ ጊዜን መቆጠብ፤ ማህበራዊ ሕይወትን ማጠናከር፤ የሥራ ላይ ድብርትንና ድካምን ማስወገድ ...፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ ሥራን በውቅቱ ማድረስ ነው። «በውቅቱ ...» ሲባል፤ ለምሳሌ ሰብል ስራ ለሰብሰብ ዝናብ ቢመጣ ሊያበላሸው ስለሚችል ያ ችግር ከመድረሱ በፊት ሰብል እንዲሰበሰብ ማድረግ ማስቻሉ ነው። ይህ ደግሞ ከላይ እንዳልነው፤ በግብርናው ዘርፍ የሞትና ሽረት ጉዳይ ስለሆነ ደቦን እጅጉን ተፈላጊ ያደርገዋል።

አስቀድመን «ደቦ በዘመናዊ አጠራሩ ኅብረት ሥራ ማለት» ነው ብለን ነበር። ኅብረት ሥራ ማለት («ዓለም ፊቷን ወደ ኅብረት ሥራ ማህበራት አዙራሎች» በሚል ርእስ ለንባብ የበቃ ጽሑፍ እንደሚያሳየው) ደግሞ፤

የኅብረት ሥራ ማህበራት በጋራ ትብብር ላይ በመመሥረት ያለ ምንም (ጾታ፣ ሃይማኖት ...) ሳይለዩ አባሎቻቸውን አንድ ላይ በማቀና በዴሞክራሲያዊ መርህ የሚንቀሳቀሱ ድርጅቶች ሲሆኑ፤ በአንድ በኩል ትርፋማነትን እያራመዱ በሌላ በኩል ደግሞ ሰብአዊነትን የሚያራምድ አደረጃጀት ያላቸው ተቋማት ናቸው።

ማህበራቱ የአባሎቻቸውን ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ባህላዊ ፍላጎቶችን ለማሟላት የሚንቀሳቀሱ ጭምር ናቸው። (ይህ በበኩሉ የአገራችንን የኅብረት ሥራ ማህበራት ማደራጃ አዋጅ ቁጥር 985/2009ን ያስታውሳል።)

ከአንድ አመት በፊት ሪፖርተር ጋዜጣ «አገር በቀሉ ደቦ» በሚል ርእስ ስር ባሰፈረው ጽሑፍ «በገጠር የሚዘወተሩና የተለመዱ፤ የተጻፈ ደንብና መመሪያ ሳይኖራቸው በጋራ ስምምነትና በመረዳዳት ላይ የተመሠረቱ የኢኮኖሚያዊ የማኅበራዊ ፋይዳ ካላቸው ማኅበራት ወይም ተቋማት አንዱ ደቦ ወይም ወንጌል ነው። ወንጌል ወይም ደቦ አገር በቀልና ነባር የኅብረት ሥራ ማኅበር ነው።» ማለቱንም እዚህ መጥቀሱ ተገቢ ነው።

እንደ ተመለከትናቸው መረጃዎች ከሆነ የኅብረት ሥራ ማህበራት ሰላምና ዴሞክራሲን ለማስፈን የሚረዱ ማህበራዊ ድርጅቶችም ናቸው። በመሆኑም የእርሻ የኅብረት ሥራ ማህበራት የኅብረተሰቡን የምግብ ዋስትና በማረጋገጥና ረሀብን ለማጥፋት በሚደረገው ጥረት የኅላ ድርሻ እንዳላቸው አሁን ዓለም ያመነ ይመስላል። [...] የምግብ ዋስትናን ለማረጋገጥ መወሰድ ካለባቸው እርምጃዎች መካከል በእርሻ የኅብረት ሥራ ማህበራትና በሌሎች የገጠር ተቋማት ላይ ትኩረት በማድረግ የመዋዕል ንዋይ ድጋፍ ማድረግ እንደሚገባም ተመራማሪዎቹ ይመክራሉ። ከዚህ አኳያ ስንመለከተው ደቦም ሆነ

ደቦን ወንዶች መሬታቸውን ስማረስ፤ ስመዘራት፣ ቤት ስመሥራት፣ ስማር ስማጠር፣ ሰብል ስማረም፤ ሴቶች ጥጥ ስመፍተል፣ ቤት ሲሠራ ውኃ ስመቅዳት፣ የማኅበር፣ የሰንበቴ የሠርግ ድግስ ስመደገስ ተመሳሳይ ዓላማ ካላቸው ጋር በመሆን ስስኬታማነት ይጠቀሙበታል

ወንጌል ወይም ጂጊ፤ በተለይ ከግብርናው ዘርፍ ውጤታማነትና የአርሶ አደሩ ተጠቃሚነት አኳያ፤ ተጠናክሮ ሊቀጥል ይገባል ማለት ነው።

የዓለም የምግብ ፕሮግራም (FAO) 23ኛውን የዓለም የምግብ ቀን ሲያከብር መሪ ቃሉን «የእርሻ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓለምን የመመገቢያ ቁልፍ ዘዴዎች» (Agricultural Cooperatives key to feeding the world) የሚለውን ማድረጉም ያለ ምክንያት አይደለምና ደቦ በተለይ ለግብርናው ዘርፍ ወሳኝ ማህበራዊ እሴት ነው ማለት ነው።

ደቦን ወንዶች መሬታቸውን ለማረስ፤ ለመዘራት፣ ቤት ለመሥራት፣ አጥር ለማጠር፣ ሰብል ለማረም፤ ሴቶች ጥጥ ለመፍተል፣ ቤት ሲሠራ ውኃ ለመቅዳት፣ የማኅበር፣ የሰንበቴ የሠርግ ድግስ ለመደገስ ተመሳሳይ ዓላማ ካላቸው ጋር በመሆን ለስኬታማነት ይጠቀሙበታል።

ደቦ እንደ ተቋማት መጠሪያ፣ ማኅበር መሰያ

ከላይ የተመለከትነው የደቦ ትርጓሜና ፋይዳ በመሠረታዊነት የሚቀመጥ፤ በችግር ፈቺ ሚናውም የሚታይ ሲሆን፤ በሌሎች ዘርፎችም እየገባ ለሌላ ፋይዳ እንደሚውልም ታሳቢ ማድረጉ ተገቢ ነው።

በመሆኑም፤ ይህ አምዳችን «አገርኛ» እንደ መሆኑ መጠን አገራዊ የሆኑ ነገሮችን ያበረታታልና ደቦ በሌሎች ዘርፎችም ውስጥ በመግባት ከፍተኛ አስተዋፅኦ እያደረገ መሆኑን ሊያመለክት ይፈልጋል።

ዛሬ ዛሬ በአገራችን በአብዛኛው ለንግድም ሆነ ሌላ የሚሰጡ ስያሜዎች ዲቃላ ቢሆኑም፤ አልፎ አልፎም ቢሆን አገራዊ ስያሜን በመስጠት አገር በቀል ተቋማቱን ፍፁም አገር በቀል የማድረግ ሥራን እየሠሩ ያሉ ወገኖች አሉ። ይህ ደግሞ ሊያስመሰግናቸው የሚገባ ትልቅ ተግባርና እሴትን የማስቀጠል እንቅስቃሴ ነውና እዚህ ሊጠቀሱ የግድ ይሆናል።

መጠሪያቸውን፤ ልክ እንደዚህ ገጽ አምድ «አገርኛ» ያደረጉ ተቋማትም (አገር በቀል የሆኑ) እንደዚሁ ደቦን መለያቸው አድርገውት እንመለከታለን። ደቦን መጠሪያቸው ካደረጉት ተቋማት መካከል፤

«ደቦ» (ከደራሲ እንዳለጌታ ከበደ ሥራዎች አንዱ)፤ «ደቦ» (የአማርኛ አትም መጽሐፍ በ60 ነባር እና አዳዲስ ጸሐፍት የተጻፈ - ስብስብ)፤ ደቦ ማይክሮ ፋይናንስ ኢንሱቲትዩሽን አክሲዮን ማኅበር፤ ደቦ ማይክሮ ፋይናንስ፤ ደቦ የእርዳታ ማህበር፤ «ደቦ» (የኢትዮጵያ ጉብረተሰብ ጤና ኢንሱቲትዩት የኮቪድ-19 በሽታ ስርጭትን ለመከላከል የሚያግዝ «ደቦ» የተሰኘ የሰዎች ንክኪ መለያ የአንድድይድ ስልክ መተግበሪያ ይፋ ማድረጉን አስታወቀ። የሚለውን ዜና ያስታውሷል።)፤ ደቦ (ውቤ በረሀ አካባቢ ያለ ምግብ ቤት)፤ ደቦ መተግበሪያ (የኢንተርኔት አጥ)፤ ደቦ ኢንጂነሪንግ (Debo Engineering) (በኢትዮጵያ የአፅዋትን በሽታ በተንቀሳቃሽ ስልክ በመጠቀም መለየት የሚያስችል መተግበሪያ፤ በ4 ቋንቋዎች እና በድምጽ እገዛ የሠራ አገር በቀል ድርጅት) እና የመሳሰሉት ይገኙበታል።

ከዚህ የምንረዳው የ«ደቦ» ማህበራዊ፣ ስነልቦናዊ፣ ኢኮኖሚያዊ ... ፋይዳዎች ቀላል አለመሆናቸውን ብቻ ሳይሆን ሀብረት፣ አንድነት፣ መተጋገዥ፣ መተባበር ... ምን ያህል አስፈላጊ እንደ ሆነ ነው። (በነገራችን ላይ እንዲህ ዓይነት፣ ቱባ ባህላዊ እሴትን የሚያስተዋውቅ፣ ለትውልድ የሚያስተላልፍ፣ ወደ ፊት የሚያስቀጥል ... አስተሳሰብን መሠረት አድርገው ለድርጅታቸው፣ ለአካባቢዎቻቸውም ይሁን ተቋማት ስያሜን የሚሰጡ አካላትን ልናደንቅ፣ ልናመሰግናቸውም ይገባልና ሌሎችም የእነሱምን አርአያ ልንከተል ይገባል የሚል ማሳሰቢያ ጣል ብናደርግ ከአምዳችን አኳያ ተገቢ ነው እንላለን።

ደቦ/ጂጊን ከሃይማኖት አኳያ

ከላይ ከተቋማት ስያሜ አኳያ እንደተመለከትነው ሁሉ፤ ከሌሎች ማህበራዊ ዘርፎች አኳያም የሚኖረው ፋይዳና ሚና ቀላል እንደማይሆን መገመት ይቻላል። ለዚህ ደግሞ ምክንያታችን የሚከተለው ነው።

ደቦ ማለት «ጂጊ» ነው ካልን ጂጊን በሃይማኖትም ተገቢውን ስፍራ ይዞ የምናገኘው ሲሆን፤ ለዚህም በእስልምና ሃይማኖት ውስጥ ያለውን ቁርአን አቀራረብ ሥርዓት፣ ማለትም «ጂጊ ቁርአንን» (ቁርአን በተናጠል ሕብረት) መመልከት ይቻላል። (ለምሳሌ የቤድሬ ሐሪማን «ሕብረት ቁርአን» መንዘግ ለኮቪድ-19 በማውረድ መመልከት ይቻላል።)

(እዚህ ላይ የአንድ «ቃል»፤ ከዛም በዘለለ መልኩ የአንድ «ጽንሰ ሀሳብ» (እዚህ ጋ «ጂጊ»ን እንደ ቃል ሳይሆን እንደ ጽንሰ ሀሳብ መጠቀማችንን ልብ ይልል) በተለያዩ አውዶች ሰብአዊ አገልግሎቶች ውስጥ ሲገኝ የእነዚን ተቋማት የጋራ ማኅበር የሚያመለክት መሆኑን በቅንፍ አስቀምጦ፤ ለሌላ ጥናት አመቻችቶ ማለፍ ተገቢ በመሆኑ አድርገንዋል።)

በአጠቃላይ፤ ደቦ እንደ አንድ ዘመናዊ የኅብረት ሥራ ማህበር ተጠናክሮ ሊቀጥል ይገባል። የኢኮኖሚያዊ የጀርባ አጥንት (ግብርናው) ነውና ልንንከባከበው ይገባል። ከቱባ ማህበረ ባህላዊ እሴቶቻችን፣ ትውፊቶቻችን ... አንዱ ነውና ሳይበረዝና ሳይከለስ ለትውልድ ሊተላለፍ ይገባል። የስነልቦና ምሁሩ ፕሮፌሰር ባዬ ይማም «የእኛ የኢትዮጵያውያን አንድነት መገለጫዎች ሦስት ሲሆኑ እነሱም ስነ ልቦናዊ፣ ባህላዊና ስነልቦናዊ ናቸው» እንዳሉት ሁሉ፤ «ደቦ»ንና ሌሎችንም በተለያዩ ዘርፎች (ከላይ በሃይማኖትና ተቋማት ዘርፎች አንዳየነው ማለት ነው) በመመልከት የአንድነታችንን መሠረት ማጥበቅ ያስፈልጋል።

ማህበራዊ

ወጣቶች

ግብርናን በቴክኖሎጂ ስማሳሰጥ የሚተጋ ወጣት

አስናቀ ፀጋዬ

የመጀመሪያ ዲግሪውን በቢዝነስ ማኔጅመንት ያገኘ ቢሆንም አባቱ የግብርና ምርምር ስራዎችን ይሰሩ ስለነበር በልጅነቱ ሲያገባቸው የነበሩ አብዛኛዎቹ መፅሃፍቶች ከግብርና ጋር የተያያዙ ነበሩ። ካደገም በኋላ በከፍተኛ ትምህርት ቆይታው ለማግኘት ይሰራቸው የነበሩ ፅሁፎች ግብርናን የሚዳስሱ ነበሩ።

ስራ የጀመረው በአዳማ ዩኒቨርሲቲ በመምህርነት ሲሆን በመምህርነት በቆየባቸው ጊዜያት በተለይ በማህበረሰብ ፕሮጀክቶች ላይ አንዳንድ ፅሁፎችን እንዲያዘጋጅና ችግሮችን ቀረብ ብሎ እንዲያይ እድል ፈጥሮለታል። ዛሬ ላይ ለሚሰራው ስራም ትልቅ መሰረት ጥሎለታል።

በአርሲ ዩኒቨርሲቲ የቢዝነስ ትምህርት ቤት ሲመሰረትም በመምህርነት አገልግሏል። በዚሁ ዩኒቨርሲቲ ቆይታው በግብርናው አካባቢ ማህበረሰቡን ቀረብ ብሎ ያለበትን ችግርና የትኛው ችግር ወደ ቢዝነስ ሊቀየር እንደሚችል ለመረዳት ችሏል።

በኢትዮጵያ የግብርና ስራ ላይ የሚሰተዋሉ ችግሮችን እንደ እድል ተጠቅሞ ስራ መስራት ይቻላል የሚል እምነት በውስጡ በማደሩ ከዛሬ ስምንት አመት በፊት «ለአርሲ» የተሰኘና በኢትዮጵያ የመጀመሪያ ነው የተባለበትን ለአርሲ አደሮች የዲጂታል ግብርና አገልግሎት የሚሰጥ ምህዳር (ፕላትፎርም) በመፍጠር ወደ ስራ ገባ።

በዚህም በርካታ አርሲ አደሮችን ተጠቃሚ ማድረግና በዚሁ ምህዳር (ፕላትፎርም) ስር ላሉ ወጣቶች የስራ እድል መፍጠር አስቻለው። የግሪን አግሮ ሶሊዩሽን ሃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር መስራችና ማኔጅንግ ዳይሬክተር ወጣት አብርሃም አንድሪያስ።

ወጣት አብርሃም የመጀመሪያ ዲግሪውን ያገኘው ከአዳማ ዩኒቨርሲቲ በቢዝነስ ማኔጅመንት ሲሆን የሁለተኛ ዲግሪውን ደግሞ በዚሁ የትምህርት መስክ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ተቀብሏል። በተማሪበት የትምህርት መስክም በአዳማና በአርሲ ዩኒቨርሲቲዎች በመምህርነት አገልግሏል።

በመምህርነት አገልግሎት ቆይታው በማህበረሰብ ፕሮጀክቶች ላይ አንዳንድ ፅሁፎችን እንዲያዘጋጅ ረድቶታል። ችግሮችን ቀረብ ብሎ እንዲያይም እድል ፈጥሮለታል። ከዚህ ባለፈ በግብርናው አካባቢ ማህበረሰቡ ያለበትን ችግር በቅርበት ለማየት አስቸኳይነቱ። ከዚህ ችግር በመነሳት ቢዝነስ መፍጠር እንደሚቻልም ተረድቷል።

ከመምህርነት አገልግሎቱ በኋላ በግብርናው ዘርፈ ላይ በስፋት ሲሰራ መቆየቱና ስራን የማስፋት ፍላጎት በውስጡ መኖሩ ይህን ፕላትፎርም ለመፍጠር ምክንያት ሆኖታል። በተለይ ቀደም ሲል የግብርና ማሽኒሪዎችን ለአርሲ አደሮች በሚያከራይበት ወቅት በተለያዩ የኢትዮጵያ አካባቢዎች የመሄድ እድሉ ነበረው። በዚህ ግዜም በጣም ሰፊ እድል እንዳለ ለማወቅ ችሏል። ነገር ግን ሁሉንም ፍላጎት አንድ ኩባንያ ብቻውን ሊያሟላ እንደማይችል ተረድቷል።

በተለይ ደግሞ የኢትዮጵያ ግብርና ዝናብ ተኮርና ወቅትን ጠብቆ የሚከናወን በመሆኑ አንድ ስራ ብቻ በመስራት ውጤታማ የሆነ የግብርና አገልግሎት መስጠት እንደማይቻል ተገንዝቧል። ከዚህ ጋር በተያያዘ ደግሞ የኢትዮጵያ አርሲ አደሮች የመሬት ይዘት በጣም ትንሽ መሆኑን አውቋል። ከዚህ በመነሳትም እ.ኤ.አ በ2018 በዚህ ዘርፍ የሌሎች ሀገራት ተሞክሮ ምን እንደሚመስል ከኔያ፣ ናይጄር፣ ህንድ በመጓዝ የመገናኛትና ተሞክሮውን የመቅሰም አጋጣሚው ነበረው።

በዚህም ሀገራቱ የግብርና አገልግሎታቸውን እንዴት ማሳደግ እንደቻሉና በዚህው የዲጂታል ግብርና አገልግሎት በደምብ እየተለመደ የመጣበት መሆኑን በማገባለመረዳት ችሏል። በኢትዮጵያ ግን በርካታ አርሲ አደሮች ጋር ለመድረስ በተለይ ያለው የግብርና ማሽኒሪ አነስተኛ በመሆኑ ይህን ቢዝነስ በተለመደው መንገድ ለማሳደግ እጅግ አስቸጋሪ እንደነበርም አውቋል።

ይሁንና የግብርና አገልግሎቱን ዲጂታል ማድረግ ቢቻል የግብርና ማሽኒሪዎች ያላቸውን ሌሎች የግብርና ግብአቶችን የሚሸጡ ሰዎችን በማሳተፍ

ወጣት አብርሃም አንድሪያስ።

በሚሊዮን የሚቆጠሩ አርሲ አደሮችን ተጠቃሚ ማድረግ እንደሚቻል ከድምፃሜ ላይ ደረሰ። በዚሁ መነሻነትም «ለአርሲ» የተሰኘ የዲጂታል ግብርና አገልግሎት ፕላትፎርም ፈጠረ።

በግዜው ፕላትፎርሙ ስራ ላይ መዋል እንደጀመረ አንዳንድ ትልቅ ችግር በገጠር አካባቢ የበይነ መረብ (ኢንተርኔት) መሰረተ ልማት በባቂ ሁኔታ አለመኖር ነበር። በሌላ በኩል ደግሞ የአርሲ አደሮች የማንበብና የመጻፍ ክህሎት አናሳ መሆን ፕላትፎርሙ በሚፈለገው ልክ ስራ ላይ እንዳይውልና አርሲ አደሩን በቀጥታ ለማግኘት ችግር ፈጥሯል።

አርሲ አደሮች ያላቸው ስልክ «አንድሮይድ» አለመሆንም ሌላኛው ችግር ነበር። ከዚህ ባለፈ ደግሞ አዲስ ቴክኖሎጂን ለመቀበል ያለው ፍላጎት ዝቅተኛ መሆንም ተጨማሪ ችግር ፈጥሯል። የግብርናው ዘርፍ እንደሌሎቹ ዘርፎች በግለሰብ ደረጃ በቀላሉ ተገብቶበት የሚሰራበት አለመሆኑና ከሌሎች መንግስታዊና የምርምር ተቋማት ጋር በመሆን የሚሰራበት መሆኑም ሌላኛው ችግር ነበር።

ከነዚህ ችግሮች በመነሳት በአራት ክልሎች ማለትም በአሮሚያ ሳቡሬ፣ በሶማሌ ጅጅጋ፣ በአማራ ባህርዳርና በሲዳሞ ሃዋሳ ላይ ቢሮ እንዲቋቋም ተደረገ። በነዚሁ ቢሮዎች አማካኝነትና አዲስ አበባ ላይ ባለው ቢሮ ውስጥ የሚሰሩ ሰራተኞች በቀጥታ አርሲ አደሩን አግኝተው ይነጋገራሉ። ይህም ችግሩን ከምንጩ ለመረዳት አስችሏል።

በችግር ውስጥ ለመስራትም ጥረት ተደርጓል። በሌላ በኩል ደግሞ አርሲ አደሩ ማንበብ መጻፍ፣ የበይነ መረብ (ኢንተርኔት) እውቀት ችግር ስላሉበትና አገልግሎቱን በቀጥታ ሊጠቀም የማይችል በመሆኑ የሞባይል መተግበሪያና የጥሪ ማእከል ከመገንባት ባለፈ «ለአርሲ ኤጀንት» የሚባሉ ከዩኒቨርሲቲ ተመርቀው ስራ የሌላቸው ወጣቶችን በማሰልጠን የሞባይል መተግበሪያውን በመጠቀም በአርሲ አደሩና በፕላትፎርሙ በኩል ድልድይ ሆነው እያገለገሉ ይገኛሉ። እስካሁንም 642 የሚሆኑ ወኪሎች (ኤጀንቶች) ስልጠናውን

እያከናወኑ ይገኛሉ።

አጋርነት መገንባት ግዜ የሚፈጅ ጉዳይ መሆኑን በማጠቃለያ በአጋርነት ከድርጅቱ አቅም በላይ የሆኑ ነገሮችን ለአብነትም አርሲ አደሮችን የማሰልጠን ስራዎችን እንዲያግዙ፣ ወጪዎችን እንዲያጋሩና እነርሱ ጋር ያለውን እውቀት እንዲያካፍሉ በማድረግ ችግሮችን ለመፍታት ተሞክሯል።

የኢትዮጵያ አርሲ አደሮች አነስተኛ ማሳ ያላቸው በመሆኑ ግብርናቸውን ለማከናወን የተለያዩ አገልግሎቶችን ይፈልጋሉ። በተለይ ደግሞ ለወጣቱ ግብርና ከባድ ነው። መሬት ፍሯቸው የግብርና ማሽኒሪዎችን ለማግኘትም ይቸገራሉ። መሬታቸውን ካረሱ በኋላም ምርጥ ዘር፣ ማደበሪያና ሌሎች ግብርና ግብዓቶችን በቀላሉ ማግኘት አይችሉም። ከግብርና ጋር የተያያዙ ምክሮችንም እንደሌለ አያገኙም። ይህ ምህዳር (ፕላትፎርም) የተዘጋጀውም በቴክኖሎጂ በተደገፈ መልኩ የግብርና ስራውን ለማቅለል ነው።

ይህን ለማድረግም የሞባይል መተግበሪያ፣ የጥሪ ማእከልና ለአርሲ ኤጀንት የሚባል ሞዴል ተገንብቷል። በዚህ ሞዴል አማካኝነት የአርሲ ኤጀንቶችን እንደ ድልድይ በመጠቀም ለአርሲ አደሩ ምርጥ ዘር፣ ማዳበሪያ፣ አግሮ ኬሚካልና ሌሎች የግብርና ግብአቶች ይቀርባሉ።

ለአርሲ ኤጀንቶች አርሲ አደሩን ፍላጎት እየሰበሰቡ በአቅራቢያው ካሉ የግብርና ግብአት ሰቆች ጋር ያገናኛሉ። በአቅራቢያው ካሉ የግብርና ማሽኒሪ ባለቤቶች ጋርም ያገናኙታል። አርሲ አደሩ የተሻለ ውሳኔ እንዲወስን የአየር ንብረትና የማዳበሪያ መረጃዎችን ሌሎች የተለያዩ ምክሮችን ያቀርባሉ።

ይህም አርሲ አደሩ ጉልበት ሳይወጣና ግዜ ሳያጠፋ እነዚህን የግብርና ግብአቶች በቀላሉና በፈለገው ግዜ እንዲያገኙ አስችሎታል። የግብርና ማሽኒሪዎችንም ብዙ ሳይሰፍሩ እንዲያገኙና የአየር ንብረት መረጃዎችን ሌሎች የግብርና ምክሮችን ለማግኘት ረድቶታል።

በአሁኑ ግዜም በአራት ክልሎች ላይ በዚሁ ፕላትፎርም አማካኝነት ስራዎች እየተሰሩ ይገኛሉ። በዚሁ ዲጂታል ፕላትፎርም አማካኝነትም ገቢ የሚሆኑ አርሲ አደሮች ተጠቃሚ ሆነዋል። ከ 642 በላይ ለአርሲ ኤጀንቶችም አሉ። ከ172 በላይ የትራክተርና ኮምባይነር ባለቤቶች በዚህ ፕላትፎርም ውስጥ ተካተው ለአርሲ አደሩ አገልግሎት ይሰጣሉ። 29 የሚሆኑ ደግሞ ግብአት የሚሸጡ የግብርና አገልግሎት ማእከላት በፕላትፎርሙ ውስጥ ተካተዋል። ከ3 ሺ 100 በላይ የመንግስት የግብርና ኤክስቴንሽን ኤጀንቶች ከዚህ ፕላትፎርም የምክር አገልግሎት ያገኛሉ።

በሂደት ደግሞ የአየር ንብረት ምክር አገልግሎት ለአርሲ አደሩ ሲሰጥ ምክሩን ተከትሎ አርሲ አደሩ በዝናብ መብዛት ወይም ማጠር ምክንያት «ብብሌ ቢጎዳ ምንድን ነው የማደርገው?» የሚል ጥያቄ ሲመጣ በዝንድሮው አመት ከአሮሚያ ኢንቨራንሽን ጋር በመሆን በአራት ወረዳዎች ላይ 129 የግብርና ኢንቨራንሽን ፖሊሲ በሙከራ ደረጃ ተጀምሯል።

በአሁኑ ግዜ በግሪን አግሮ ሶሊዩሽን ሃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ለ51 ሰራተኞች የስራ እድል የፈጠረ ሲሆን ከነዚህ ውስጥ ሃያ አራቱ ለአርሲ ፕላትፎርም ላይ ይሰራሉ። በፕላትፎርሙና በአርሲ አደሮች መካከል ድልድይ ሆነው ለሚያሳልጡ 642 የአርሲ ኤጀንቶች ወጣቶችም የስራ እድል ተፈጥሯል። የግብርና ግብአቶችን ከሰቆች ለአርሲ አደሩ ለሚያደርሱ ከ80 በላይ ለሚሆኑ የሞተር ሳይክል ባለቤቶችም ተመሳሳይ

የስራ እድል ተፈጥሯል።

ግሪን አግሮ ሶሊዩሽን በለአርሲ ኤጀንታል ፕላትፎርም በመጨመቹ ሁለት አመታት ኢትዮጵያ ውስጥ የሚሰራቸውን ስራዎች አጠናክሮ ለአርሲ አደሮች ተደራሽ የሚሆን እቅድ አለው። ቴክኖሎጂውን በማጠናከር የሚያሰለጥናቸውን የኤጀንት ቁጥሮች በመጨመር አሁን ላይ ያለውን የአማርኛ፣ ኦሮሚኛ፣ ሲዳሞኛና ሶማሊኛ ቋንቋ በማሳደግ ለመላው ኢትዮጵያ አገልግሎቱ የሚዳረስበትን መንገድ ለማመቻቸትም ውጥን ይዟል።

በአንዲህ አይነት ዲጂታል ፕላትፎርሞች አፍሪካ ውስጥ ያሉ አርሲ አደሮች ያሉባቸው ችግሮች ተቀራራቢ በመሆናቸው ኬኒያ፣ሃምቢያና ኮትዲቫር የገበያ እድሎችን ለማጥናት መከራ እየተደረገ ይገኛል። ተመሳሳይ ፍላጎት ካላቸው ድርጅቶችና መንግስታዊ ተቋማት ጋርም አጋርነት የማጠናከር ሃሳብም አለ።

«የድርጅቱ ዋነኛ አላማ በ2025 እ.ኤ.አ 4 ሺ 500 ለአርሲ ኤጀንቶች መድረስ ነው» የሚለው ወጣት አብርሃም፤ አንድ ኤጀንት በአመት እስከ 1 ሺ አርሲ አደር ይደርሳል ተብሎ እንደሚታሰብ ይናገራል። ይህም ለ4 ነጥብ 8 ሚሊዮን አርሲ አደር አገልግሎት ለመስጠት እንደሚያችልና በዚሁ አቅጣጫ መሰረት ስራዎች እየተሰሩ እንደሚገኙም ይጠቁሟል። የኤጀንቶቹ ቁጥር በመጨረሱ በተለይ በገጠር አካባቢ ለወጣቶች የሚፈጠረው የስራ እድል የዚያኑ ያህል እንደሚጨምርም ያደርጋል።

አርሲ አደሩ የግብርና ግብአቶችን ለማግኘት ግዜውንና ጉልበቱን እንደሚያባክን ፤ ገንዘብም እንደሚያወጣ የሚናገረው ወጣት አብርሃም፤ በዚህ ፕላትፎርም አርሲ አደሮች ወደከተማ መምጣት ሳይጠበቅባቸው ግብአቶችን በለአርሲ ኤጀንቶች አማካኝነት በአቅራቢያቸው ለማግኘት እንደሚያስችላቸው ይጠቁማል። ይህም የሚያወጡትን ግዜ፣ ጉልበትና ገንዘብ እንደሚቆጥብላቸው ይገልጻል።

አርሲ አደሮቹ በነዚህ ኤጀንቶች አማካኝነት አገልግሎቱን ሲያገኙ 5 ከመቶ ኮሚሽን እንደሚከፍሉና ከዚህ በፊት ከሚያወጡት ወጪ ባነስ አገልግሎቱን ለማግኘት እንደሚያስችላቸውም ነው ወጣት ቢኒያም የሚገልፀው። ከአርሲ አደሮቹ ላይ የሚሰበሰበው ኮሚሽን ለድርጅቱና ኤጀንቶቹ ገቢ እንደሚሆንም ያመለክታል። እስካሁን ፕላትፎርሙ ገቢ እያመጣ ቢሆንም ወጪውን ግን ሙሉ በሙሉ መሸፈን እንዳልቻለም ነው የሚናገረው።

ቴክኖሎጂ መሳሪያ እንጂ በራሱ አገልግሎት ሊሆን የማይችል በመሆኑ በተለይ ደግሞ ለአርሲ አደሩ ቴክኖሎጂ ለመሸጥ ቢሞክር ቴክኖሎጂውን ሳይሆን በቴክኖሎጂ በኩል የሚያገኘውን አገልግሎት እንደሚፈልግ ነው ወጣት አብርሃም የሚጠቁመው። ከዚህ አኳያ ይህን ለማድረግ የቴክኖሎጂ ውጤቶችንና አሰራሮችን የሚያውቁ በርካታ ወጣቶች በመኖራቸው ወደገጠር ወርደው አርሲ አደሩን በመቅረብ ውይይት ቢያደርጉ በግብርናው በኩል ያለውን ችግር በቴክኖሎጂ መፍታት እንደሚቻል ያመለክታል።

ከዚህ ባለፈ በግብርናው አካባቢ ተለማማጅ ሆነው ቢሰሩ፣ ወደ ግብርና ሚኒስቴር በመሄድ በቴክኖሎጂ ረገድ ምን አይነት እገዛ እንደሚያደርጉ ቢጠይቁና የአንድና የሁለት ወር የስራ ልምምድ ቢሰሩ፣ ግብርናን በተመለከተ መረጃ ቢያገኙ ብሎም መሬት ላይ ካለው አውድ ጋር ቢገናኙ ግብርና ላይ ብዙ ተአምር መስራት እንደሚቻልም ይጠቁማል።

ወደእነርሱ ድርጅት ወጣቶች ሲመጡ የመጡበትን ልምድና ያላቸውን እውቀት እንደሚያካፍሏቸውና ልምምድ ሲፈልጉም ትምህርት እንደሚሰጣቸው ነው ወጣት አብርሃም የሚያመለክተው። ወጣቶቹ ከሚፈልጉት ነገር ጋር አብሮ የሚሰራ ድርጅቱ የሚያውቀው አጋር ካለ ወደ አርሲ እንደሚላኩም ይናገራል።

በመሆኑም ራሳቸው አካባቢ ቁጭ ብለው እድል እንዲመጣ ከመጠበቅ በጥቂቱ ቴክኖሎጂ ላይ የሚሰሩት ነገር ካለ ወደፊት መጥተው ከድርጅቶች ጋር መነጋገር ቢችሉና በተለይ ገጠር አካባቢ ሄደው ገበሬውን ህይወቱን ቢያዩና የትኛው ነገር ዲጂታላይዝ መሆን ይችላል የሚለውን ቢረዱ በግብርናው ዘርፍ ውጤታማ ስራ መስራት እንደሚያስችላቸው ይመክራል።

የምድር በረከት

የማዕድን ዘርፉን ለማነቃቃት ያለመ ኤክስፖርት

በምስም መንገድ

ዓለምአቀፍ የማዕድንና ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት ለክፍሉ በጣት የሚቆጠሩ ቀናቶች ብቻ ቀርተውታል። ኤክስፖርትም አምራችና ገዥን ጨምሮ በዘርፉ ኢንቨስት የሚያደርጉ፣ በገንዘብ፣ በሀሳብ፣ በገንዘብና በቴክኖሎጂ እገዛ ለማድረግ ፍላጎት ያላቸው፣ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ከዘርፉ ጋር ግንኙነት ያላቸውን ባለድርሻ አካላት የሚያሳትፍ ነው። ዛሬም ድረስ ዓለም አቀፍ ስጋት በሆነው የኮቪድ 19 ሻይረስ ወረርሽኝ፣ እንዲሁም በሰሜኑ የኢትዮጵያ ክፍለ ላላት ሁለት አመታት በተካሄደው ጦርነትና በሌሎችም ምክንያቶች የማዕድን ዘርፉ ተቀዳሚ መቆየቱ ይታወቃል።

በአሁን ወቅትም ከማምረት እስከ ገበያ ባለው ሰንሰለት ውስጥ ተቀዳሚ የነበረውን የማዕድን ዘርፍ ማነቃቃት ያስችላል የተባለው ኤክስፖርት ሊጀመር ቀናቶች ቀርተውታል። በኢትዮጵያ አዘጋጅነት በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ የሚካሄደው የማዕድንና ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት ላይ በዘርፉ ልማትና ቴክኖሎጂ ተሞክሮ ያላቸው የውጭ ኩባንያዎችና የሀገር ውስጥ የዘርፉ አምራች ኢንዱስትሪዎችን በማገናኘት በሚኖረው ሚናም ትልቅ አቅም ይፈጠራል የሚል እምነትም አሳድሯል።

በሀዳር ወር መጀመሪያ ላይ በሚሊኒየም አዳራሽ ይካሄዳል ተብሎ ስለሚጠበቀው የማዕድንና ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት በተመለከተ የማዕድን ሚኒስቴር የኮሙኒኬሽን ዳይሬክተር ፊቸን ተሾመ እንዳስረዱት፣ የማዕድን ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት በዘርፉ ላይ የሚገኙትን ኩባንያዎች እርስበርስ በማስተዋወቅ የገበያ ትስስርና የቴክኖሎጂ የልምድ ልውውጥ እንዲኖራቸው ማድረግ ብቻ ሳይሆን፣ እንደ ባንክ ያሉ የፋይናንስ ተቋማትንም በማሳተፍ ተቋማቱ ዘርፉን በገንዘብ በመደገፍ አበርክቶ እንዲኖራቸውም ዓላማ ያደረገ ነው። የሀገር ውስጥ የዓለምአቀፍ የዘርፉን ኩባንያዎችና የፋይናንስ ተቋማት በጋራ በማሳተፍ ዘርፉን በማነቃቃት የተሻለ ውጤት ማስመዘገብንም ታሳቢ ያደረገ ጭምር ነው።

በተለይም ዓለም አቀፍ የዘርፉ ኩባንያዎች የማዕድን ቴክኖሎጂ በማስተዋወቅ በኩል የሚኖራቸው ሚና ከፍ ያለ በመሆኑ የሀገር ውስጥ አምራች ኢንዱስትሪዎች ልምድና ተሞክሮ እንዲያገኙ ሚኒስቴር መስሪያቤቱ በማዕድን ዘርፍ ለተሰማሩ ዓለምአቀፍ ኩባንያዎች፣ የማዕድን ዘርፍ የሚያግዙ ቴክኖሎጂዎችን በማቅረብና በመጠቀም ልምድ ያላቸውን በአምባሰራዎች አማካኝነት አስቀድሞ ፕሪ አድርጓል። ፕሪው ከተደረገላቸው መካከልም ጣሊያ፣ አውስትራሊያ፣ ፈረንሳይ፣ ከአፍሪካ ሀገራትም የዘርፉ ባለድርሻዎች ጥቂቶቹ ሲሆኑ፣ ፕሪው የደረሰባቸው አብዛኞቹ አገራትም ፍላጎታቸውን እየለጹ ይገኛሉ።

በኢትዮጵያ በዓለም ገበያ ላይ እጅግ ተፈላጊ የሆኑ የማዕድን ሀብቶች በኖሩም፣ በተለይም ምክንያት የገበያ ዕድል ያልተፈጠረላቸው መኖራቸውንና በዘርፉ የተሰማሩ ባለሙያዎች በተደጋጋሚ የሚያነሱት ጉዳይ እንደሆነ ያስታውሱት ዳይሬክተር፣ የማዕድን ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት እንዲህ ላሉ ክፍተቶች መፍትሄ እንደሚሆን ይጠበቃል ብለዋል።

እንደርሳቸው ገለጻ፤ ለሶስት ቀናት ክፍት ሆኖ ከሚቆየው ኤክስፖርት ከገብነት ባለፈ በተለይም ጊዜንና ጉልበትን በሚጠይቅ አድካሚ ሁኔታ በየአለቱ የሚንቀሳቀሱ ባህላዊ የማዕድን አልሚዎች ወይም አምራቾችን ድካም የሚያቃልል፣ እንዲሁም በባህላዊ መንገድ ሲያለሙ የሚባከከውን ማዕድን ለማስቀረትና በጥራት መጓደልም የሚያጋጥሟቸውን ችግር ለመፍታት የሚረዳቸው ጠቃሚ ነገር እንደሚያገኙ ይጠበቃል።

ሁሉን አቀፍና አሳታፊ የሆነ ዓለም አቀፍ ኤክስፖርት ማካሄድ የተለመደ መሆኑን ያስታውሱት ዳይሬክተር፣ ኢትዮጵያም በማዕድን ዘርፍ ኤክስፖርት በማዘጋጀት እንደ ሀገር ለመሆንና ለቀጣይ መሠረት ለመጣልም እንደሚጠበቅ የሚወሰድ መሆኑን አመልክተዋል። ከኤክስፖርት እንደሀገር ስለሚጠበቀው ውጤትም እንደገለጹት፣ የሀገር ውስጥ የዘርፉ አምራች ኢንዱስትሪዎችና ላኪዎች በዓለምአቀፍ የገበያ ትስስር እንዲፈጠሩላቸው፣ ተወዳዳሪ ሆኖ ገበያውን ሰብሮ ለመግባት የሚያስችል አቅም ለመፍጠር የሌሎችን ተሞክሮ እንዲያገኙ፣ በተለይ ደግሞ ባህላዊ የማዕድን አምራቾች ያለባቸው የገንዘብ አቅም እንዲፈታላቸው ከባንኮች ጋር ትስስር የሚፈጥሩበት ሁኔታ እንዲመቻቸላቸው፣ የቴክኖሎጂ ሽግግር ተጠቃሚ

የማዕድን ዘርፉን ለማነቃቃት፤

እንዲሆኑ ከሚጠበቀው ውጤት መካከል ጥቂቶቹ ናቸው። በዓለምአቀፍ በኩል ደግሞ ኢትዮጵያ እምቅ የሆነ የማዕድን ሀብት እንዳላት ግንዛቤ እንዲኖራቸው ከማስቻሉ በተጨማሪ የዘርፉ ኩባንያዎች ፊታቸውን ወደ ኢትዮጵያ እንዲያዘፍሩም ያግዛል።

ኤክስፖርት የሚያዘጋጀው ማዕድን ሚኒስቴር ተባባሪ ከሆኑት ተቋማት ጋር የውል ስምምነት በመፈራረም ዝግጅቱን የተሳካ እንዲሆን ጥረት እያደረገ ሲሆን፣ በዚህ ረገድም የኢትዮጵያ አየር መንገድ ይጠቀሳል። አየር መንገዱ ከውጭ ለሚገቡ የኤክስፖርት ተሳታፊዎች በመጓጓዣ እና በሆቴል አገልግሎት ላይ በሚሰጡ የዋጋ አገልግሎት ተጠቃሚ እንዲሆኑ በማድረግ አጋዥ ሆኖ ይሰራል። የኢትዮጵያን የማዕድን ፖሊሲ በማስተዋወቅና በዘርፉ ኢንቨስትመንትን ለመሳብና የውጭ ኩባንያዎችም በሀገሪቱ ያሉ የኢንቨስትመንት አማራጮችን ለማየትም ዕድል ይሰጣል። የማዕድን ቴክኖሎጂ ኤክስፖርት በተዘዋዋሪ የተራዘም ኢንዱስትሪው ገቢ ላይ የራሱን አስተዋጽኦ ያበረክታል። ከዚህ አኳያ ኤክስፖርት ዘርፉ በዙጠኝ ጥቅሞች ይገኝበታል ተብሎ ይጠበቃል።

በኢትዮጵያ የኢኮኖሚ አድገት ውስጥ ጉልህ ሚና ይወጣሉ ተብለው ከተለዩት ዘርፎች አንዱ የሆነው ይህ የማዕድን ዘርፍ የሚጠበቅበትን ሚና እንዲወጣ ለማስቻል በመንግሥት በኩል እየተደረገ ስላለው እንቅስቃሴ፣ በሀገር ውስጥ የኤክስፖርት መዘጋጀት ስለሚኖረው ፋይዳና በኤክስፖርት የሚፈጠረውን አጋጣሚም በመጠቀም ረገድ በዘርፉ ላይ የሚገኙትን በተለይም በላኪነት ሥራ ላይ ከተሰማሩ መካከል እንዳንደገገን ጠይቀን ሀሳባቸውን አካፍለውናል። በቅድሚያም ሀሳባቸውን ያካፈሉ የኤዋይ ኤስ ኤስ ፕሪቨት ስቶን ኤንድ ጂውሎሪ ኤክስፖርት ጋራ ስራ የተወሰነ የግል ኩባንያ ባለቤት አቶ ዓለምነህ የሻነህ ናቸው።

አቶ ዓለምነህ ኩባንያቸው ከኤክስፖርት ምን እንደሚጠብቅና አገኛለሁ ስለሚለው ጥቅም ላቀረብንላቸው ጥያቄ የኤክስፖርት አስፈላጊነት ወይም ጥቅሙ የሚያጠይቅ አይሆንም። ላኪ የሚለው ስያሜ በራሱ ገበያ ፈላጊ ማለት ነው። ለላኪውም ሆነ ለሀገር ጠቀም ያለ ገቢ የሚገኘው የውጭ ገበያ ሲገኝ ነው። በተለይ ደግሞ ኤክስፖርት በሀገር ውስጥ መዘጋጀቱ ተጠቃሚነቱ የበለጠ ነው የሚሆነው። ላኪው ወጭ ሳያወጣና በብዙ ድካም ውስጥ ሳይልፍ ገዥዎች ያለበት ድረስ መጥተው ይገዙታል። ደንበኞችንም ለማፍራት እድል ያገኛል። ይህ ትልቅ ጥቅም ነው። » በማለት ምላሽ ሰጥተዋል። እንደ አቶ ዓለምነህ፤ እስካሁን ባላቸው ተሞክሮ የኢትዮጵያ

ማዕድን በብዙ የዓለም ሀገራት ተፈላጊ ነው። የኤክስፖርት መዘጋጀት እንዲሁም ተጠቃሚ ያደርጋቸዋል። ብዙዎችም ይመጣሉ። ለአብነትም የኢትዮጵያን የኦፕራ ማዕድን በብዛት በመግዛት ህንጻዎች ቀዳሚ ናቸው። እርሳቸውም ከህንድ ጋር ባላቸው የገበያ ግንኙነትና በተለያዩ ሀገራት በሚካሄዱ ኤክስፖርት ላይ ባገኙት የመሳተፍ አጋጣሚ የህንድ የማዕድን ነጋዴዎች ከኢትዮጵያ የገዙትን የኦፕራ ማዕድን ገበያ ላይ ሲያቀርቡ ለደንበኞቻቸው ማዕድን የኢትዮጵያ እንደሆነ ነው የሚገልጹት። ደንበኞቻቸው ፈልገው ከእነርሱ መግዛታቸው በተዘዋዋሪ የኢትዮጵያ ማዕድን በተለይም ኦፕራ ተፈላጊ እንደሆነ ማሳያ ነው። በማዕድን ሀብቱ ባለቤቶች በሆኑት ኢትዮጵያውያን ሲቀርብላቸው ደግሞ ገዥዎች የበለጠ ይደሰታሉ የሚል እምነት አላቸው። ግብይቱ ከሁለተኛ ወገን ከሚሆን ቀጥታ መሆኑንም ይፈልጉታል። ደንበኞችም በመኖዝ ቋሚ ተጠቃሚ ለመሆን ያስችላቸዋል። ኤክስፖርት በሀገር ውስጥ መዘጋጀቱ እንዲህ ያለ ጥቅምም እንዳለው ነው የተናገሩት።

የማዕድንና የቴክኖሎጂ ኤክስፖርት የተወጣለት ስለመሆኑ ከውዲሁ መናገር ባይቻልም እየተደረገ ያለው ቅድመ-ዘግጅትና የያዛቸው ዓላማዎች ስኬታማ ሊሆን እንደሚችል ግምት የሚያሳድር መሆኑን መነሻ በማድረግ አቶ ዓለምነህን ጠይቀናቸው። እሳቸውም በማዕድን የላኪነት የሥራ ዘርፍ ላይ በቆዩበት ጊዜያቶች በኢትዮጵያ በተለያዩ ጊዜ የማዕድን ኤክስፖርት እንደተካሄዱ ከመገለጹ ውጭ አላጋጠማቸውም። መኖሩን ሲያውቁ ኖሮ ግን ይሳተፉ እንደነበር ነው ያስታውሱት። «እንኳንም በሀገሬ ላይ ተዘጋጅቶ፣ በዶላር ክፍያ በሌላ ሀገር ተሳትፎ ስለሆነ ከዚህ ቀደም በሀገር ውስጥ አላጋጠመኝም» በማለት አብራራተዋል። የአሁኑ ግን ኤክስፖርት የመጀመሪያቸው ነው። ከዝግጅቱም ለኩባንያቸውም ሆነ ለሀገር የሚጠቅም ትልቅ ውጤት ይገኛል የሚል ተስፋ አድርገዋል።

ሮዳስ የከበሩ ድንጋዮች ጌጦችና ቅርጾች ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ኩባንያ ባለቤት አቶ ሄኖክ ግርማ ግን ከዚህ ቀደም በኢትዮጵያ የማዕድን ኤክስፖርት መዘጋጀታቸውንና እርሳቸውም መሳተፋቸውን ነግረውናል። በዘርፉ በላኪነትና በአምራችነት የከበተ ልምድ ያላቸው የውጭ ወይም ዓለም አቀፍ ኩባንያዎችን እንዲሁም ቴክኖሎጂን ባካተተ ያሳተፈ እንዳልነበር ነው የገለጹት። አቶ ሄኖክ እንዳሉት ኢትዮጵያ ውስጥ ስላለው የማዕድን ሀብት ብቻ ሳይሆን የማዕድንን ጥቅምና ያለውን ኢኮኖሚያዊ ፋይዳ ግንዛቤ አልተፈጠረም የሚል እምነት አላቸው። የማዕድን ገጣሚነትን አከብረውና ፈልገው የሚጠቀሙት ጥቂት ናቸው። ከሀገር ውስጥ ይልቅ

ኦፕራ በኢትዮጵያ ከሚገኙ ዋና ዋና የማዕድን አይነቶች፤

የውጭ ማህበረሰብ የተሻለ ግንዛቤ ስላለው የዋጋውንም ውድነት ይረዳሉ። የማዕድን ቴክኖሎጂን ለማዘጋጀት እየተደረገ ካለው እንቅስቃሴ በይዘቱም ሆነ በተሰጠው ትኩረት ጥሩ ነገር ይጠብቃሉ። ኤክስፖርት ስለማዕድን ጥሩ ግንዛቤ ያላቸውንና በዘርፉ ላይ የሚሰሩትንም የሚያሳትፍ በመሆኑ በሀገር ውስጥ የሚገኘውን አምራችና ላኪ በማነቃቃት እንዲሁም ማህበረሰቡ የተሻለ ግንዛቤ እንዲኖረው ከማድረጉ በተጨማሪ የዘርፉን የገበያ ችግር በመቅረፍ ረገድ ያለውን ፋይዳ የጎላ ያደርገዋል። የዓለም አቀፍ ገበያው ከማዕድን ዘርፎች በዋናነት የሚጠቀሱት እንደ ኦፕራ፣ ኤሚል፣ ሳፋይት የመሳሰሉ የኢትዮጵያን የማዕድን አይነቶች በተዘዋዋሪ ከሌሎች ነጋዴዎች ከሚገበዩ ከመገኛው ሀገር መግዛት መቻላቸው አመኔታቸውን ከፍ ያደርግላቸዋል። «ኢትዮጵያም ብራንድ ለመሆን ያስችላታል» ብለዋል።

እንደ አንድ የማዕድን ላኪ ከኤክስፖርት ምን ይጠብቃሉ ብለን ላቀረብንላቸው ጥያቄ አቶ ሄኖክ ጥሩ የሆነ ግብይት እንደሚኖር፣ በገበያም ሆነ ስለማዕድን አይነት አዲስ አይታ እንደሚጠብቁ ነው ምላሽ ሰጠው። «ለዚህ ጥሩ ምላሴ ለማንሳት አውስትራሊውያን ያገኙትን ብላክ ኦፕራ እራሳቸው በዓለም ላይ በሚያዘጋጁት ኤክስፖርት ላይ በማቅረብ የሀገሪቱ ባለሀብቶች በጨረታ በውድ ዋጋ መልሰው እንዲገዙት ያደርጋሉ። ከራሳቸው ምድር የተገኘውን በራሳቸው ዜጋ በውድ ዋጋ እንዲሸጥ በማድረግ ማዕድኑ ከፍተኛ ዋጋና ትኩረት እንዲኖረው ያደርጋሉ። እንዲህ አይነት ነገር አስፈላጊ ነው ብዬ አምናለሁ። እኛ ቀጥታ መሸጥ እየቻልን የለላው ሀገር ነጋዴ ከእኛ ገዝቶ ለገበያ ማቅረብ የለበትም። እኛም በቀጥታ መሳተፋችን አዲስ የዋጋ አይታ እንዲኖረን ያስችላናል» በማለት አስረድተዋል።

አቶ ሄኖክ ኤክስፖርት ሁሉንም ማሳተፍ እንዳለበት ያምናሉ። ስለአስፈላጊነቱም አብነትን በመጥቀስ እንዳስረዱት አንድ የውጭ ሀገር ዜጋ ማዕድንን ሲገዛ ሻጩ ከየት እንደሆነ ያረጋግጣል። ይህን የሚያደርገው የሚገዛው ማዕድን ከኢትዮጵያ ከሆነ ሻጩም ኢትዮጵያዊ ከሆነ ማዕድንን በቁፋሮ ከመሬት የሚያወጣው አልሚም ይጠቀማል የሚል እምነት ስላለው ነው። ከአልሚው ጀምሮ ሁሉም በየደረጃው ተጠቃሚ መሆን ካልሆነ ከዚህ ቀደም እንደሚባለው የደከመው ሳይሆን ሳይደከም ጥቅም ለማግኘት የሚረድሙት ብቻ ተጠቃሚ ይሆናል። ይህ ደግሞ በዘርፉ የሚገኘውን ቅሬታ ለመቅረፍም አያስችልም። ፍትሐዊነትንም አያረጋግጥም። በተለይ ደግሞ የባህል አልሚውንና ሳይንሳዊ የሆነ የገበያ አይታ የሌለውን ተገኝ ያደርጋል። አምራቹን፣ አዘዋዋሪውን፣ ላኪውን፣ ቀራጩን፣ በአጠቃላይ የዘርፉን ተዋጋይ የያዘ ኤክስፖርት ሲሆን ውጤቱም የሚረ እንደሚሆንና በኢትዮጵያ በዘርፉ ክፍተኛ ውጤት ለማስመዘገብ በዘርፉ ያለው ሁሉ ተጠቃሚነቱና ተሳትፎው አኩል መሆን አለበት ይላሉ።

በተለይም ሀገራት በሚዘጋጁ የማዕድን ኤክስፖርት ላይ የመሳተፍ አድል ማግኘታቸውን የገለጹትን አቶ ሄኖክ፣ በኢትዮጵያ የሚዘጋጀው በተደጋጋሚ ኤክስፖርት የማዘጋጀት ልምዳና ተሞክሮ ካላቸው ሀገራት ጋር ተወዳዳሪ እንዲሆን ባይጠበቁም በሀገር ደረጃ ከዚህ ቀደም ያልተለመደ ነገር ለማምጣት ጥረት መደረጉ በራሱ ትልቅ ለውጥና ሊበረታታ እንደሚገባ ነው ያስረዱት። ይህ መሆኑ በራሱ የሚጨምረው አሴት መኖሩን ነው የገለጹት።

እንግዲህ ከአስተያየት ሰጪዎቹም ሆነ ከማዕድን ሚኒስቴር መሪዳት የሚቻለው ኤክስፖርት ትኩረት የተሰጠውና ትልቅ ውጤትም የሚጠበቅበት ነው። ውጤቱንም በጋራ እንጠብቃለን።

